№ 29 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאָגעבלאַט

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: אין רוסלאַנד: ס יאָר, 8 רובל. ס האַלב יאָר 4 רובל. ס ווירטעל יאָר 2 רובל. ס חודש 70 קאפ. אין אויסלאַנד: ס חודש 1 רובל 25 קאפ. צעזען דאָס אדרעס קאָסט 15 פ. אדרעס פון דער רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע Лодзь, Петроковская 18. אדרעס פאַר דעפעשן: Лодзь. Тагеблатъ

רעדאַקציע און אדמיניסטראַציע פעטריקויער 16, טעלעפאָן 867. פיליע אין וואַרשוי: ח. רייזנער, טוואַרדאָ 23, טעל. 117-68.

אַנאָנסן-פּרײַז: ס שורה פעטיט אין מעקסט 1.20 ערשטע אין דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 80 קאפ., נאָטאַריאַלן פאַרשכּנגס אין טעקסט-אָנזאָגן 1 מ. זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. גיט אָנגעגעבן אַרטיקלען דערפון גיט זאָרגן אַרטיקלען. פאַר אינהאַלט פון אַנאָנסן איז דער רעדאַקציע גיט פאַרענטוואָרטלעך.

3 (16) פעברואַר 1914. מאָנטאָג כ׳ שבט תרע״ד זיבענטער יאָהרגאַנג

אין דער לעצטן צייט האָבן פערשיעדענע פאַבריקאַנטן אונזערע קוואַליטעטן וואַרע דורך עהנליכע שטעמפּל אונד פאַקונג נאָכגעאַהמט, וואָדורך די קאָנסומענטן פיעל דאַביי צו שאַדען קאָמען.

דאַהער ערזוכן וויר העפליכסט אונזערע געעהרטע אָבנעהמער ביי פערלאַנג דער וואַרען אונזערע פאַבריקאַט גאַנץ גענוי אויף די עטיקעטע, פירמען-שטעמפּל אונד שוץ-מאַרקע צו אכטען.

אקציען-געזעלשאַפט דער ווידזעווער בוימוואָל-מאַנופאַקטור

פאַרמאַלס הייניעל עט קוניצער, לאָדז.

4060 16

גרויסער סימפאָנישער קאָנצערט

קאָנצערט-זאַל דזיעלנא 18. דאָנערשטאָג ד. 19-טן פעברואַר ד״י האלב 9 אָבענדס וועט שטאַטפינדען א

פון׳ם וואַרשויער פילהאַרמאָנישען אָרכעסטער אונטער דער דירעקציאָן פון זדזשיסלאַוו בירנבוים מיט אָנטייל פון פרל. יאַנינאַ פאַמיליער (פאָרטעפיאַן)

א אָבענד פון טשאַיקאָווסקי׳ס מוזיק.

אייַנצלהייטען אין די פּלאַקאַטן. בילעטען צו באַקומען בײַ „פרידבערג עט קאָמפּ״ פעטריקויער 90, טעל. 17-68.

5135

אבקלאַנגען פון קאַכאָווצעוו׳ס דעמיסיע.

צום טויט פון וואַרשויער גענעראַל-גובערנאַטאָר ککאַלאָ.

נאָרעמיקין אויף אַנאַידיעניץ.

צאַרסקאָיע סעלאָ (פּ.) דער נײַער פּרעמיער-מיניסטער נאָרעמיקין איז אויפגענומען געוואָרען אויף אַנ׳אויידיעניץ בײַ זײַן מאַיעסטעט דעם קײַזער.

צו קאַכאָווצעוו׳ס דעמיסיע.

פּעטערבורג (פּפּ.) די בעשטימונג פון באַרקין האָט אין פינאַנס-מיניסטעריום געמאַכט א שווערען אײַנדרוק. אַלע 8 נעהילפען פון קאַקאָווצעוו׳ן און די איבריגע מיטאַרבײַטער פון פינאַנץ-מיניסטעריום האָבען זיך אָנגעגעבען אין דעמיסיע.

פּעטערבורג (פּפּ.) ווי מען וואָנט האָט כאַוואַס זיך אײַנגעגעבען אין דעמיסיע.

פּעטערבורג (פּפּ.) נאָרעמיקין האָט בעזוכט זײַן אַלטען פּאָליטישען נענער דעם גראַף ווי̇טע און מיט איהם געהאַט א לאַנגען געשפּרעך.

פּעטערבורג (פּפּ.) דאָ שמועסט מען, אַז דער ריכטיגער פּרעמיער וועט זײַן דער מיניסטער פאַר ערד-ארבײַט קריוואָשעאין, ווען ער וועט צוריק קומען פון זײַן אורלויב אין 2 חדשים ארום וועט נאָרעמיקין אַראָב אין דער מיסיע און ער וועט פערנעהמען זײַן אָרט, און גלײַכצײַטיג אויך זײַן אינערן-מיניסטער.

פּעטערבורג (פּפּ.) דער ערשטער האָט בענריסט נאָרעמיקין׳ן דער רעגירונגס-סעקרעטאַר קרי̇זשאַנאָווסקי און דאַן דער פירשט מעשטשערסקי, וועלכער האָט אויך מיטגעהאָלפען צו פיהרען די קאַמפּאַניע געגען קאַקאָווצעוו׳ן.

דער פערשטאַרבענער וואַרשויער גענעראַל-גובערנאַטאָר גענעראַל-אַדיוטאַנט סקאַלאָן שטאַמט פון דואָריאַנעס פון פעטערבורגער גובערניע. ער איז געבאָרען געוואָרען דעם 24-טען אָקטאָבער 1847.

אָנגעהויבען האָט סקאַלאָן זײַן דיענסט אַלס אָפיציר אין אולאַנער פאָלק, וועלכער איז היינט דער פאָלק פון איהר קײַזערליכער מאַיעסטעט אַלעקסאַנדראַ פעאָדאָראָוונאַ. אין דעם פאָלק האָט ער געדיענט ביז דעם אָנפאַנג פון דער רוסיש-טערקישער מלחמה אין אין אַפּריל 1877 איז ער קאָמאַנדירט געוואָרען אין דער הויפּט-קוואַרטיר פון דער טעטיגער ארמעע; אין סעפּטעמבער פון זעלבען יאָהר איז ער בעשטימט געוואָרען אַלס אָרדינאַרעץ צום נאַטשאַלניק פון דער צווייטער גוואַרדייסקער דיוויזיע, גענעראַל-אַדיוטאַנט גורקאָ, אויף דעם פּאָסטען איז ער געווען ביז דעם יאָהר 1878 און האָט אָנטייל גענומען איבער אַלע בעריהמטע פּאָזיציעס פון גענעראַל גורקאָ׳ס מיליטער, פאַר זײַנע אויסצײַכנונגען האָט דער ראָטמיסטער סקאַלאָן בעקומען אײַניגע אָרדענס פון צווייטער מדרגה.

אין יאָהר 1883 איז סקאַלאָן בעשטימט געוואָרען אַלס פּאָלקאָווניק און אין יאָהר 1893 איז ער בעשטימט אַלס גענעראַל פאַר בעזונדערע ענינים בײַם קאָמאַנדיר פון מיליטער פון וואַרשויער מיליטער-ראַיאָן און ער האָט בעקומען דעם טיטעל גענעראַל-מאַיאָר.

פון יאָהר צו יאָהר איז סקאַלאָן געשטיגען און לויט אַלערהעכסטע בעפעהלען בעקומען העכערע שטעלעס ביז ער איז דעם 15-טען מאַי 1905 בעשטימט געוואָרען אַלס געהילפקאָמאַנדיר איבער דעם מיליטער פון וואַרשויער מיליטער-ראַיאָן און אין 15-טען אויגוסט פון זעלבען יאָהר—אַלס גענעראַל-גובערנאַטאָר פון וואַרשוי און קאָמאַנדיר איבער דעם מיליטער פון וואַרשויער מיליטער-ראַיאָן.

אַנ׳עמיגראַציאָנס-אַגענט און פּרויען-הענדלער.

מיר האָבען שוין געכטען טעלעגראַפיש מיטגעטײַלט, אַז אין בויטען האָט זיך אָנגעהויבען א פּראָצעס געגען דעם עמיגראַציאָנס-אַגענט שמואל לובעלסקי פון מיסלאָוויץ, וועלכער ווערט בעשולדיגט אין פּרויען-האַנדעל. לובעלסקי האָט פריהער געהאַלטען שענקען אין רוסלאַנד און אין עסטרײַך. דאַן איז ער ארויסגעשיקט געוואָרען פון רוסלאַנד, אין דער זעלבער צײַט איז ער אַרײַנגעטרעטען אין דער עמיגראַציאָנס-פירמע מאַקס וויכמאַן אין מיסלאָוויץ און פון יענער צײַט אָן האָט די פירמע וויכמאַן געגעבען אויסערגעוועהנליך מאַקסען. אין יענער צײַט האָט זיך אָנגעהויבען א פּראָצעס געגען דער עמיגראַציע אין די פירמע האָט געהאַט יעדען טאָג פון 300 ביז 400 עמיגראַנטען אַנשטאָט וואָס פריהער האָט זי געהאַט נאָר פון 80 ביז 100. לובעלסקי האָט געהאַט אין אויסלאַנד אײַנענע אַגענטען. ער האָט געהאַט א הכנסה פון 40 טויזענד מאַרק א יאָהר.

דער אָנגעקלאָגטער לײַקענט אָפּ, אַז ער האָט געהאַט א שייכות צו פּרויען-האַנדעל און אַז ער זאָל האָבען געשטאַנען אין פערבינדונג מיט זײַן ברודער, וועלכער לעבט אין בוענאָס-אײַרעס און איז, ווי בעוואוסט, א פּרויען-הענדלער. דער ערות, פּאָליצײַ-ראַט מעדלער בעשטעטיגט, אַז זײַט לובעלסקי האָט נעכטען טעלעגראַפירט אַז ער האָט אַרעסטירט געוואָרען, איז די עמיגראַציע קלענער געוואָרען אויף 1000 מאַן אין א מאָנאַט. אויך וויכמאַנ׳ס פירמע איז זײַט דעמאָלט געפאַלען. דער צווייטער ערות, וואַכמײַסטער האַלעמבאַ, וועלכער האָט ענטדעקט די נאַנצע אַפערע, מיינט, אַז לובעלסקי געפינט זיך אונטער א שוץ פון העכערע פערזאָנען. אַזוי דערצעהלט אויך דער פּאָליצײַ-וואַכמײַסטער מאַנעק, אַז לובעלסקי האָט זיך מיט דער ערלויבניש פון דער פּרײַסישער פּאָליצײַ זיך אייפגעהאַלטען אין מיסלאָוויץ. האַלב-אָפיציעל ווערט מיטגעטײַלט, אַז עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז לובעלסקי האָט פערקויפט פיעל רוסישע מײדלאַך אין שאַנד-הײַזער פון אַמעריקע. לובעלסקי האָט געפירט די אונלעגאַלע זײַט פון דער עמיגראַנטען-פירמע וויכמאַן. אַם מיינסטען האָט ער אַרײַנגעשווערצט רוסישע מײדלעך איבער דער גרעניץ און דאַן האָבען זײַ זיך שוין נישט ארויסגעקריגען פון זײַנע הענד.

אויפ׳ן פּראָצעס הערט מען אויס דעם אינהאַבער פון דער עמיגראַציאָנס-פירמע מאַקס וויכמאַן. ער ערקלערט, אַז ער קומערט זיך נישט וועגען לובעלסקי׳ס גורל. דאָס וואָס האַלעמבאַ דערצעהלט, איז א בבא-מעשה. דאַן הויבט זיך אויף האַלעמבאַ און זאָגט: אַך וועל סקי איז ארעסטירט געוואָרען, איז די עמיגראַציע קלענער געוואָרען אויף 1000 מאַן אין א מאָנאַט. אויך וויכמאַנ׳ס פירמע איז זײַט דעמאָלט געפאַלען. דער צווייטער ערות, וואַכמײַסטער האַלעמבאַ, וועלכער האָט ענטדעקט די נאַנצע אַפערע, מיינט, אַז לובעלסקי געפינט זיך אונטער א שוץ פון העכערע פערזאָנען. אַזוי דערצעהלט אויך דער פּאָליצײַ-וואַכמײַסטער מאַנעק, אַז לובעלסקי האָט זיך מיט דער ערלויבניש פון דער פּרײַסישער פּאָליצײַ זיך אייפגעהאַלטען אין מיסלאָוויץ. האַלב-אָפיציעל ווערט מיטגעטײַלט, אַז עס איז פעסטגעשטעלט געוואָרען, אַז לובעלסקי האָט פערקויפט פיעל רוסישע מײדלאַך אין שאַנד-הײַזער פון אַמעריקע. לובעלסקי האָט געפירט די אונלעגאַלע זײַט פון דער עמיגראַנטען-פירמע וויכמאַן. אַם מיינסטען האָט ער אַרײַנגעשווערצט רוסישע מײדלעך איבער דער גרעניץ און דאַן האָבען זײַ זיך שוין נישט ארויסגעקריגען פון זײַנע הענד.

אויפ׳ן פּראָצעס הערט מען אויס דעם אינהאַבער פון דער עמיגראַציאָנס-פירמע מאַקס וויכמאַן. ער ערקלערט, אַז ער קומערט זיך נישט וועגען לובעלסקי׳ס גורל. דאָס וואָס האַלעמבאַ דערצעהלט, איז א בבא-מעשה. דאַן הויבט זיך אויף האַלעמבאַ און זאָגט: אַך וועל אײַך דער צוזאָגן. און ער דערצעהלט, אַז וויכמאַן האָט געגעבען דער פּאָליצײַ אָפט נראַטיפיקאַציעס איבערהויפט צו וויהנאַכטען. ער האָט אָבער פערשטאַנען, אַז ער גיעט נישט בחנם קיין געלד און, אַז ער מיינט אָבצוזעצן די אויפמערקזאַמקײַט פון דער פּאָליצײַ פון זיך און נעמען אויספאַרשען זײַן נאַנצע טהעמינקײַט. האַלעמבאַ דערצעהלט וויטער, אַז נישט נאָר די פּאָליצײַ, נאָר אויך די באַהן-בעאַמטע האָבען געהאַט א פרײַען קרעדיט אין רעסטאָראַן לאַבאַזשינסקי אויף וויכמאַנ׳ס קאָנטאָ. עס איז נאָר געווען גע-ווען צו געלען דעם לאָזונג „מ. ו.״ (מאַקס וויכמאַן) און מען האָט שוין געגעבען צו עסען און צו טרינקען ווי̇פיעל זיי האָבען געוואָלט און ער וויכמאַן האָט יעדע וואָך בעצאָהלט דאָרט א סומע ביז 400 מאַרק. דאָס אַלץ האָט געבראַכט דערצו, אַז די פּאָליצײַ זאָל קומען אויף די שפּורען פון פּרויען-הענדלער און איהם ארעסטירען.

בעת דער פּראָצעס-פערהאַנדלונג איז פאָרגעקומען א שטיקעל סענסאַציע: דאָס געריכט האָט פערערדענט צו ארעסטירען דעם שפּעליטער מיראַווסקי פון סאָסנאָוויץ, וועלכער האָט פאַלש געשוואָרען.

דער פּראָצעס געדויערט ווײַטער און אינטערעסירט די ברײַטעסטע קרײַזען.

לטצטע לאָדזער נייעס.

די פערזאַמלונג פון דער 2-טער יודישע לײַה און שפּאַר-קאַסע.

(נ) נעכטען אין אָוועגד איז אין אײַנגעגעס לאָקאַל (פעטריקויער 33) אונ׳טער׳ן פאָרזיץ פון ה׳ י. זילבערט פאַרגעקומען די יעהרליכע גענעראַל-פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון דער „צווייטער יודישער לײַה- און שפּאַר-קאַסע״.

פון בעריכט איז צו זעהען, אַז די געזעלשאַפט וועלכע עקזיסטירט ערשט א יאָהר צעהלט 532 מיטגלידער מיט א גאַראַנטיע-קאַפּיטאַל פון 319200 רובל. הכנסות האָט די קאַסע געהאַט 7040 רובל מיט 53 קאָפּ. אויסגאַבען זײַנען געווען מיט 182 רובל 47 קאָפּ ווענינער. דער בילאַנס ווערט נאָך קורצע דעבאַטען בעשטעטיגט. די פערזאַמלטע בעשליסען דערבײַ דעם פערדיענסט פון דער קאַסע צו לאָזען אויפ׳ן רעזערוואַפאָנד. נאָך לענגערע דעבאַטען ווערט אויך בעשטעטיגט דער בודזשעט אין דער סומע פון 6000 רובל מיט׳ן רעכט די סומע צו פערגרעסערען אויף 10 פּראָצענט.

די פערזאַמלטע בעשליסען דאַן, אַז די פערוואַלטונג און ראַט זאָלען זיך משתדל זײַן בײַ דער מאַכט, אַז די קאַסע זאָל קענען ארויסגעבען הלוואות ביז 600 רובל. און אַז בײַ דער קאַסע זאָל גענרינדעט ווערען א יודישער לאָמבאַרד. דאַן טרעט מען צו צו די וואַהלען, וועלכע געבען פאָלגענדע רעזולטאַטען:

אין ראַט ווערען צוגעוועהלט די ה״ה י. דווערין, י. דיליאָן, י. הויפנאַגעל, ה. טאַראַנטשיק, ב. עטינגאָן און ס. פרידעדע. אין פערוואַלטונג זײַנען צוגעוועהלט געוואָרען די ה״ה ק. לאַנגע, מ. זײַדענפעלד, ק. רובינשטײַן און י. וואַרשאַווסקי. אין רעוויזיאָנס-קאָמיסיע זײַנען ארײַן די ה״ה א. אַבראַמאָוויטש, י. פּראָם מ. בעראָוויטש און ס. ליפּשיץ.

די לאָדזער „צער-בעל-חיים ניקעס״ נעגען יודישער שחיטה.

אין דער לאָדזער אָבטײַלונג פון דער „רוסישער חברה צער בעלי-חיים״, וועלכע צעצעהלט א גרויסע צאָהל יודישע מיטגלידער, איז אָבגעטהון געוואָרען א געמײַנהײַט, וועלכע בעלײַדיגט די יודישע רעליגיע און דאָס נאַנצע יודישע פאָלק.

שבת צו נאַכט׳ס איז אין לאָקאַל פון דער חברה „צער בעלי חיים״ (פעטריקאָוועער 85) פאָרגעקומען א פערוואַלטונגס-זיצונג.

אויף דער זיצונג זײַנען אײַנגעגאַנגען „באַרמהערציגע״ פּוילישע מיטגלידער שאַרף ארויסגעטרעטען געגען דער יודישער שחיטה אַנוויזענדיג, אַז די שחיטה ווערט געפירט אויף אַנ׳אכזריות׳דיגען אופן און געפאָדערט, אַז די חברה זאָל אָנגעהמען א בעשלוס, זיך משתדל צו זײַן, אַז די יודישע שחיטה זאָל פערבאָטען ווערען.

דער אונטערשטער פאָרשלאָג איז מאַקי אויך אָנגענומען געוואָרען און די פערזאַמלטע האָבען אויסגעאַרבײַט א מעמאָריאַל צו דער הויפּט-פערוואַלטונג פון דער חברה „צער בעלי חיים״ אין פעטערבורג און אויך צו דער רעכטער פראַקציע פון דער דומע, אין וועלכען עס ווערט אָנגעוויזען אויף דער „שעדליקײַט און אכזריות״ פון דער יודישער שחיטה און ס׳ווערט געבעטען אָנצונעהמען אַלע מיטלען, אַז די שחיטה זאָל פערוועהרט ווערען.

דער דאָזיגער ווילדער בעשלוס, וועלכער איז אָנגענומען געוואָרען אָהן דעם ווי̇סען פון די יודישע מיטגלידער פון דער חברה, האָט צווישען די לעצטע ארויסערופען גרויס ערבי̇טרונג און ווי̇ מיר ווערען געוואָהר טרעטען פיעל פון זײַ ארויס פון דער דאָזיגער „הומאַניזשער״ חברה.

ס׳איז נאָך בראַי צו בעמערקען, אַז דער דערמאָהנטער בעשלוס איז אָנגענומען געוואָרען נאָך דעבאַטען, וואָס האָבען געדויערט נאַנצע... 5 מינוט.

(נ)

ענטדעקט אַ גנבה אין א לאָמבאַרד.

(נ) דעם פערגאַנגענעם דאָנערשטאָג האָבען אונבעקאַנטע גנבים ארויסגענב׳עט פון יוסף קאַפּעלוש׳ס וואוינונג (וסכאָדניא 29) פאַר העכער 800 רובל פערשיעדענע זאַכען. פאַרנעסטערן בײַטאָג איז אין לאָמבאַרד אויף פּאַסאַזשמאַיער אַרײַנגעקומען א יונגערמאַן און געוואָלט „פערזעצען״ מעהרערע זאַכען, דער טאַקסאַטאָר פון לאָמבאַרד האָט דערבײַ די זאַכען דערקענט אַלס גענב׳עט בײַ קאַפּעלוש׳ן. דער טאַקסאַטאָר האָט זיך ניט וויסענדיג געמאַכט און דעם יונגענמאַן געהײַסען קומען נאָך נעלד אויף די זאַכען דעם צוהײַטען טאָג. ער האָט דערוויל סימנעטײַלט דערפון דער פּאָליצײַ און נעקומען בעת דער יונגערמאַן איז געקומען נאָך נעלד. האָט איהם די פּאָליצײַ ארעסטירט.

פון דער פּאַסט.

דער שעף פון דער היענען פּאָסט-קאָנטאָר בעט אונז מיטצוטײַלען פאָלגענדעס:

די היענע פּאָסט האָט זיך אײַנגעשאַפט מאַשינקע אָב׳צושטעמפּלען בריעף און קאָרעספּאָנדענצען. דערום בעט מען אַלעמען, כדי צו פערלײַכטערן די ארבײַט פון די בעאַמטע, אָנצוזקלעבען די מאַרקעס אויף דער אַדרעס-זײַט אין דעכטען ווינקעל פון קאָנווערט.

שמואל יוסף קירן יאַסק
שרה ליעבערמאַן יאַרז
פערלאָבטע
14 פעברואַר 1914.
אנשפּאַט פערלאָבונג-קאַרטען שענדען אין בוים אין יער הערצל.
4303

אַיבערנעהמע צור שנעלסטען רעצעפּטירונג פאַרדערונגען פון אַמטאַ יאָהאַן שולטען נעמען ענטשפּרעכענדען ראַבאַט, צעהלע זאָפאָרט קאַסע. אָפערטען טוב. „H. G. Z. 19״, אין רעדאַק. דזיעזע בלאַטעס.
4235 3 2

איין יונגערמאַן

מיט פרימאַ רעפערענצען דער די רוסישע שפּראַכע גוט בעהערשט, דער אויך די שטאַדט גוט קאָן, זוכט בעשעפטיגונג אין איין פאַבריקאַציאָנס-געשעפט פאַר טעמיגע בעלאָהנונג. געלד. אָפערטען אָבצוגעבען אין „לאָדזער טאָגעבלאַט״ פאַר „H״. 51

א אַלט אָדער כאַפּראַן

בעי נוטע בעצינג. זוכט דער פאַסטהריצער חון וועלכע זענען מוזיקאַליש פעראַנלאַגט. זיך צו ווענדען סאַלונא № 12 צו בלאָנדער, פון 3 ביז 4.
4240

Dr. Hugo Goldblatt

לײַטער דער אויגענקלינִיק דעס בלינדען-קוראַטאָריומס
פעטריקויער שטר. 79
שפּרעכשטונדען פון 11—1 און פון 5—7.

שטעלונג מיט נוטען געהאַלט
פינדען נור גוטע בילאַנצפעהיגע
בוכהאַלטער.
אייגע נוטע קיפּמענישע אויסבילדונג ערצוגעלט מיט אינערהאַלב 6 וואָכען אונטער גוטרענטיע בע
M. Kokotek, Piotrkowska 88.
Telephon 84-89.
דערוועגען עסטפעהלט זיך צור איבערנעהמען דאָס בילאַנצען-שבשליסען אונד אויפשטעלונג פון בילאַנצען.

Ida Baumgold Abram Isaak Horowitz
VERLOBTE
Lodz, im Februar 1914. 2499

„הזמיר״
קאָנצערט-זאַל דזיעלנע 18.
גראַנדיעזער
פּורים-קאַסטיום-באַל
א נאַכט אין אחשורוש פּאַלאַץ.
5118

אבריעף פון לאנדאן.

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט).

דיענסטאג צוויי א זינגער האט זיך דער ענגלישער פּארלאמענט ווידער געעפנט מיט דער טהראן-רעדע פון קעניג געארג.

די פּראָצעסיע איז בעשטאנען פון זעקס קאָרעטעס. אין דער זעקסטער קאָרעטע, וואס איז געווען געשפּאנט מיט 8 פערד, איז געפאָהרען דער קעניג, נעבען איהם די קעניגין מיט א בריליאנטענער קרוין אויפ'ן קאָפּ.

אין פּארלאמענט, וואו די ערעפענונג איז געפיערט געווארען אין דער אויבערשטער פּאלאטע, אין „הויז אף לארד'ס" האבען זיי פערנומען דעם פּלאץ אויבען-אן אויף א ספּעציעלען טראן, וואס איז צוגעגרייט פאר'ן קעניגליכען פּאר.

לארד האלדען האט אויף די קניע דערלאנגט דעם קעניג די רעדע, וואס די רעגירונג פערפאסט נוזהנליך פאר'ן קעניג (דער קעניג זאגט קיין איין ווארט נישט פון זיך אליין א חוץ די ברכה...)

דער קעניג האט דורכגעלייענט די טהראן-רעדע און האט זי געענדיגט מיט דער טראדיציאנעלער ברכה:

„איך בעט גאט, אז ער זאל אייך שיקען זיין ברכה צו אייער ארבייט!"

קיין גרויסע וויכטיגקייט האט קיינמאל נים דעם קעניג'ס רעדע. אינטערעסאנט זענען אבער די פונקטען אין פראגראם, וואס דער פּארלאמענט האט צו בעהאנדלען אין דער קומענדיגער סעסיע.

אייגע פון די וויכטיגסטע פראגען, וואס האט אפילו דעם קעניג אליין אויף בעריהרט, איז די פראגע וועגען אייגפיהרען „האמרול" (אויטאָנאָמיע) אין אירלאנד, וואס וועט געווים ארויסרופען א גרויסן טומעל און א קאמפף צווישען די קאָנסערוואטיווע און ליבעראלען.

אייגער פון די קאָנסערוואטיוע פיהרער מר. וואלטער לאנג, האט גלייך נאכדעם וויי די דעפּוטאטען האבען זיך פערזאמעלט, נאכ'ן קעניג'ס רעדע, צו דער ערשטער זיצונג פאר'נשלאגען, אז אייער דער פּראָיעקט ווענען האמרול פאר אירלאנד ווערט ארייננעטראגען צום אבשטימען, זאל מען מאכען אנ'ארט פּלעבּיסציט און אָפּגעגען בים פאָלק, צי עס וויל האמרול פאר אירלאנד.

עס פערשטעהט זיך, אז די ליבעראלען זענען דאגעגען, און ס'איז צו האָפען, אז זיי וועלען זיגען, ווייל זיי האבען א מעהרהייט פון 102 דעפּוטאטען.

מיניסטארען אין דעמיסיע.

ווי מען הייסט שוין, האט קאָקאָווצעוו פלוצלונג, אומערוויכטערהייד בעקומען זיין דעמיסיע. די צייטונגען דערמאָהנען עהנליכע פעלען מיט פריהערדיגע מיניסטאָרען.

מ'איז אן, אז דער גראף ווייטע האט בעקומען דעמיסיע אזוי אונערוארטעט אין בי אזעלכע אונגעוועהנליכע בעדינגונגען, אז ער האט פערגעסען זיין פארטפעל, מיט וועלכען ער איז געקומען צום דאָקלאד. דעם פארטפעל האט מען איהם נאכדעם אפגעשיקט אהיים.

נארעטיקען האט בעקומען דעמיסיע, אין וואנאן פאהרענדיג פון פאריז צוריק קיין רוסלאנד.

דער גווועזענער פינאנץ מיניסטער שיפאָוו האט זיך דערוואוסט ווענען זיין דעמיסיע פון געהילף פון הויפּט-פערוואלטער פון דער קייזערליכער קאנצעלאריע וואי־וואסקי, וועלכער איז געקומען צו שיפאָוו'ן און איהם געזאגט:

— איהר זייט נישט מעהר מיניסטער.

— וואס-זשע בין איך? — האט שיפאָוו געפרעגט.

— איהר זענט צוגערעכענט צו דער וויעדאָמסטוע.

אין אלגעמיין ערוואַרט מען שטורם-דיגע זיצונגען און א גרויסען קאמפף צווישען בידע צדדים.

וואס אנבעלאנג יודען איז וויכטיג דער אייגער פונקט, וואס ווערט דער-מאנט אין דער מהראן-רעדע, אז ענגלאנד פעקומט אנ'איינפלוס אין מעסאָפאטאמיען, ווייל עס האלט ביי א הסכם צווישען ענגלאנד, דייטשלאנד און טערקייי וועגען דער ענטוויקלונג פון דער אינדוסטריע און האנדעל אין מעסאָפאטאמיען... ענגלאנד וועט אלזאָ לאזען פיהלען איהר אייגפלוס ארום פאלעסטינא.

ווי די לעזער פון „לאדזער טאגעבלאט" איז שוין בעקאנט, איז אין לאנדאן צוליעב דער „מארקאני-אפערע" פערפיהרט געווארען א פּראָצעס געגען דעם יודישען דעפּוטאטן פון ווייטש-פעל סער סטואַרט סעמועל, ווייל אין דער צייט וואס ער איז געזעסען אין פאר-לאמענט, האט ער נישט געטארט האנדלען מיט דער רעגירונג (סעמועל האט א גרויס געשעפט פון זילבער, און ער האט צוגעשטעלט זילבער פאר דער ענגלישער רעגירונג אין אינדיען).

לויט א געוויסען געזעץ מעג יעדער ענגלישער בירגער אָנקלאגען אין גע-ריכט סעמועל'ן אין פאדערן ביי איהם די שטראף, וואס ער דארף בעצאהלען פאר אונגעזעצליכע שטימען אין פאר-לאמענט.

צוויי אזעלכע „געטרייע בירגער" האבען זיך שוין געהאט געפונען און זיי האבען סעמועל'ן אָנגעקלאגט אין גע-ריכט, אז ער זאל בעצאהלען די שטראף, וואס בעשטעהט פון 500 פונט (5000 רובל) פאר יעדען מאל אונגעזעצליך שטימען, און אזוי ארום האט סעמועל געראדפט בעצאהלען ביז א האלבען מיליאָן פונט.

די צוויי קלעגער'ס האבען אבער זייערע פּראָצעסען פערלוירען, און א דריטער, נישט קוקענדיג, האט ווידער אָנגעקלאגט סעמועל'ן צו בעצאהלען די סומע.

נעכטען האט זיך דער דריטער פּראָצעס אָנגעהויבען אין ענגלישען גע-ריכטס-הויז און וועט זיך געהוים פערציעהען איינינע טעג.

טען האָפט אבער, אז דער קלעגער וועט פערליערען ווי די ערשטע צוויי!...

לאנדאן. י. ש—ק.

דיפּלאָמאטישע נאָטיצען.

די פוילישע געדולד הענגט אויף אַ האהר...

ווען מען קוקט זיך צו צו דעם אלעם, וואס קומט אויצ פאר און פוילען, צו דער נאנצער אנטוסעמוטוש-באיקאטיסטישער וואָק-פאנאליע, פרעגט מען זיך נושט אזן סאל:

— וואס איז דא? האט מען דען בע-שטוסט א זעלכע ווערטפולע פרוזען און די הישטשוגעס אויפ'ן פעלד פון דער יודע-פרעסערייי?

יא, נושט אנדערש. מן אנטוסעמוטישע הישטשוגעס קומען אויצ פאר און פוילען און יעדער אנטוסעמוט וויל ארובערשטענען דעם צווייטען, יעדער וויל בעקומען דו ער-שטע פאלמע און באיקאטיסטישען קראנץ, יעדער שטרעבט צו בעקומען דעם ערשטען פרוז פאר זיין יודענחעצערייי...

דער „דיען" קאָנקורירט אויפ'ן אנטוסע-מוטישען פעלד מיט'ן „נאציע"; דער „נאציע" מוט דער „פראוודא"; די „פראוו-דא" מוט'ן „מושל נישפאדליעלא" מוט דער „רוזא נראשע"...

יעדער ערגא, יעדע פארטיי, יעדער גרופּע וויל זיך ארויסוויזען אלס גרעסערע אנטו-סעמוטען און באיקאטיסטען פון דער צווי-טער... אונער דעם אנדערן קוקט נאך, שפּיאנירט נאך און ווען מען כאפּט דעם צווייטען בים א יודישער עבירה — אז מען אויבערנלוקלוך...

— דער „נאציע" פערקויפט יודען פאפּוער...

— אהא, די „רוזא נראשע" האט יודו-שע אגאנטען...

דאס אזן דו גרעסטע סענסאציע פון א פוילישער צייטונג.

אז וויל אחיער ווערען פאפּולער אין שפּועלען א ראלע אין דער חיטשיגער פוילי-שער געזעלשאפט—טוי ער זיך אויסצוזוכ-נען אלס אנטוסעמוט.

דאס אזן הייסט דו בעסטע מארקע פאר א פוילישען ישיראלוסט אין בלל-טהייער...

אין אזוי ווי דו, וואס מען קאן זיך חישר זיין אזן פרעמדשאפט צו יודען, האבען דאר מורא פאר זייער פעל, אזן אויבערשטוגען זיך אזן זייער אנטוסעמוטנזם אפילו דו מאסע ערנסטע באיקאטיסטען...

אזן דער גרעסטער פוילישער „פרעדני-קער", אנדזשעי ניעמאָיעווסקי, וועלכער איז נאך מוט א פאר יאהר צוריק געווען דער נאם פון דער פוילישער אין אויך פון דער יודיש-פוילישער יוגענד, איז חיטשיגער אנטיסעמיט. דער גרעסטער אזן פעדערדומסער אנטיסעמיט.

ער אזן נאָוואָרען פּויפּסטליכער פון פּויפּסט—טעהר יודענפרעסער פון דו „רוזא נראשע"-ליסט.

אזן אזן זיין „מושל נישפאדליעלא" אזן זיינע דרשות שוט ער אויף יודען אזן אויפ'ן יודענשיים פּיך אזן שוועבעל אזן ער איז אזן זיינע חיצערען נעגען יודען אזוי חיטש אויעק, אז ער האט אגו שוין געגעסען סטראשען:

— נעדאנקט זשע—שיטש ער אזים אזן זייגיס א לעצטען ארטיקעל—אז די פוילי-שע גרודזלר חיגט שוין אויף א חאהר...

וואס עס אזן דו כונה פון סטראשען אזן אפילו שוער צו פערשטעהן.

תאבען דע שוין דו פוילישע אנטוסע-מוטען נישט אלץ געטהון, וואס זיי האבען נאר געקאנט אזן האט שוין דער אייגענער ניעמאיעווסקי יודען מיט דו שענדלוכע געסען שוין נישט געקרוינט?

האט ער דען אליין נישט אלע יודען אגערופען פראצענטניקעס, פּרוויי-הענדלער, גנבים אזן דעם תלמיד—גנבים-קאָדעקס?

האט ער דען אזן זייגע פערלעזונען ווי-גען תלמיד נישט אויבערגע'הור'ט אלע שקרים פון א ליומאָסטאנסקי, פראנאיטום אזן אנדערע שונאי ישראל?

וואס סט-אשעט ער איצט?

וויל אפשר דער ה' ניעמאיעווסקי סטאָפען פאראיסען אויף יודען?

אזן זיינען דען א זעלכע אומגלוקען, חו מעשה פאנטניעו נושט ערגער פון פאגראָסען?

אזן אפשר וויל דער ה' „פרעדענקער" אנגעפוהרען אנ'אינקווזיציע אויף יודען?

זענען אבער דו סאראלושע לעדען נושט פועל שוועער פון קערפּערלוכע יסורים?

אזן בכלל האט ער עס דען בכח צו טחען?

וואס סטראשעט דער ה' ניעמאיעווסקו?

אזן אפשר וועט ער נעם „סודות" פון תלמיד ענטרעקען?

וואס מיינט ער מיט זען:

— דו פוילישע גרודזלר הענגט אויף א האהר...

לאזער.

דיפּלאָמאטישע גרויסע פון דו יודען אין רומעניען.

אין צענטראל-ביורא פון יק"א זענען אָנגעקומען ידיעות פון רומעניען, וועלכע שילדערן די איצטיגע לאגע פון די יודען אין רומעניען פאר אונערטרעגליך.

נראדע דער שטורם וואס ס'האט זיך אויפגעהויבען די לעצטע צייט לטובת די רומענישע יודען און נראדע דאס וואס די לעצטע צייט האבען רעגירונגס-לייט און אפילו דער קעניג אליין צו-געזאגט צו פערבעסערען די לאגע פון די יודען און דער צוקונפט, האט פער-ערגערט זייער לאגע. ווענדען זיך די פּארלאמענטס-קאמיסיע פאר אויסלענ-דישע אנגעלעגענהייטען אין די פער-אייניגטע שטאטען האט אָנגענומען א בעשלוס אין וועלכען דאס מיניסטעריום פאר אויסערן ווערט אויפגעפאדערט אנצופרעגען ביי די אייראָפּעאישע מלוכות אין א פריינדליכען טאן צי רו-מעניען רעכענט צו פערווירקליכען איהרע פליכטען בנוגע די יודען, וואס זי האט זיך צוגעזאגט. דער דעפּוטאט מור, וועלכער האט פארגעלעגט די רע-זאלוציע דערמאהנט איז זיין מאטיווי-רונג, וואס ער האט צוגעגעבען צו דער רעזאלוציע, אז אמעריקא האט זיך שוין איינמאל ארייננעמישט אין דער אנגע-לעגענהייט.

די ציוניסטען געגען די אנפאלער.

אלס ענטפער אויף דעם פּראָטעסט נעגען די ציוניסטען, וואס אין פאר עטליכע וואכען געהערט אין די בערלי-נער צייטונגען האבען די ציוניסטען איצט אָפּגעענטפערט פאלגענדעס אויף אין דער פארם פון אנ'אנאנס:

„אנאנסען אין נישט דער וועג אויף צו פיהרען אנ'אידעען-קאמפף אדער מתוכח צו זיין זיך ווענען א חליקי הרעות אין א יודישער פראגע, אונזערע ארבייט געהט ווייטער, זי קאן נישט אָפּגעשטעלט ווערען צוליעב דעם, וואס א טייל מאחינו בני ישראל פאלען אן אויף די ציוניסטען, אין וועלכע עס לעבט דאס איידעלע געפיהל פון אחרות פון פאלק. אויף די אנפאלען נעגען ציוניזם ענטפערען מיר אויף פערזאמ-לונגען, וועלכע וועלען די טעג פארקו-מען אין גאנץ דייטשלאנד און דארט וועט די ציוניסטישע אידעע געשטעלט ווערען פאר אנ'ע'ענטליכע דיסקוסיע.

אונ־רגעשריבען איז דער ציוניסטי-שער קאָמיטעט פאר דייטשלאנד האנטקע בלומענפעלד, הייטאי, קלעע און מאַ-קין. די פערזאמלונגען וועלען פאר-קומען אין 71 ערטער פון דייטשלאנד.

צו זאנגוויל'ס יובילטאום.

דעם פערגאנגענעם שבת (14 פע-ברואר) איז דער בעוואוסטער ענגלישע יודישער שרייבשטעלער און פיהרער פון דער טעריטאריאליסטישער אָרגא-ניזאציע „יט"א" און ער נעהמט נאך עד היום א שטארקען אנטייל אין דעם מיטהעלען אייגצואָרדענען די יודישע עמיגראציע פון רוסלאנד.

זאנגוויל איז א ריכטער מיט זעהר א רייכער פאנטאזיע און א פארטרעפליכער שילדערער פון אריטען לעבען אין איבער-הויפּט פון מארק-לעבען. פון זיינע שאפונגען זענען פאפולער דער ראמאן „די קינדער פון גהעטא" אין 2 טייל, בעוואוסט איז אויך זיי „טראגעדיעס פון גהעטא" און „די טרויטער פון גהעטא" אויך זיין הומאָריסטישער ראמאן „דער קעניג פון די קבצנים", (א טייל פון זיי זענען אויך איבערזעצט אין יודיש).

די לעצטע צייט האט ער אנגעשריע-בען עטליכע שטארקע דראמען ווי „נאט פון מלחמה", „די רעליגיע פון דער צוקונפט" און דער „שמאלץ-טאָפּ".

דער שפּאלטונג וואס עס איז ארויסגעקומען אין דער אונארא-פראגע.

זאנגוויל געהען אין אייגער פון די גרינדער פון דער טעריטאריאליסטישער אָרגא-ניזאציע „יט"א" און ער נעהמט נאך עד היום א שטארקען אנטייל אין דעם מיטהעלען אייגצואָרדענען די יודישע עמיגראציע פון רוסלאנד.

זאנגוויל איז א ריכטער מיט זעהר א רייכער פאנטאזיע און א פארטרעפליכער שילדערער פון אריטען לעבען אין לאנדאן און אין פרייסטאל. א נעוויסע צייט שאפונגען זענען פאפולער דער ראמאן „די קינדער פון גהעטא"; אויך זיין דראמען: „טראגעדיע פון גהעטא" און „דער טרויטער פון גהעטא" אויך זיין הומאָריסטישער ראמאן „דער קעניג פון די קבצנים", (א טייל פון זיי זענען אויך איבערזעצט אין יודיש).

די לעצטע צייט האט ער אנגעשריע-בען עטליכע שטארקע דראמען ווי „נאט פון מלחמה", „די רעליגיע פון דער צוקונפט" און דער „שמאלץ-טאָפּ".

קופּאָן № 29

יעדער לעזער, וואס שטעלט צו אזעלכע 10 קופּאָנען בעקומט יעדע 2 וואָכען א באנד

יודישע געשיכטע

(פון פּראָפ. גרעץ)

אלס פּרעמיע פון „לאדזער טאגעבלאט"

נור פאר 20 קאָפּ א באנד.

וועלט-נייעס.

א פרוי—א ריכטער.

נארוועגען איז שוין בעשערט, אז זי זאל פערוועהלען דאס ערשטע ארט אין דעם פרוי-ענרעכט. נוט לאנג האט מען דארט בעשטימט א פרוי אלס דיפּלאָמאט אזן איצט האט מען אין חאמערפעסט אויסערקליעבען פאר א ריכ-טער די פרוי רות סערענסען. סערענסען איז א גלח'ס א טאָכטער אזן איז געבוירען גע-וואָרען אין יאהר 1877. אין יאהר 1895 איז זי אנגעקומען אין אגיטערוויטעט אזן אין יאהר 1900 האט זי בעקומען א דיפּלאָם פון טרהאקאָם. א לאנגע צייט האט זי זיך בע-שעפטיגט מיט איהר פּראָפעסיע אין פריסט-יאגיא אזן פון דארט איז זי איבערגעפאהרען קיין האמע-פעסט אזן ס'האט זי איצט אויסגע-וועהלט פאר א ריכטער.

* * *

א קעניגין אזן א בעטלערין.

אין פריסעל האט געטראפען פאר'נגעדער ריהרענדער פאל: א בעטלערין האט איהר מאן איז קראנק אזן איהרע 6 קינדער הונגערן איז אזעץ אין קעניגליכען פּאלאץ מיט א ביטע צו דער קעניגין, זי האט אבגעגעבען די ביטע אין דער קאנצעלאריע אזן איז ארויס פאר'ן טויער, דא האט זי געטראפען אנקומען די קארעטע פון דער קעניגין, נישט טראַ-טענדיג האט זי זיך געוואָרפען פאר דער קא-רעטע אויף דר'ערד אזן געבעטן הייגען מען האט קוים אָבגעשטעלט די קארעטע, דאן איז זי צו צו דער קעניגין אזן אנגעגעבען זי פּב דער האנד אזן יאמערלעך געוויינט, די קעני-גין האט איהר צוגעזאגט שטיצע. פון מיט פרייד איז זי זי אזעץ פון דער קעניגין א הייס אבער פאר פרייד האט זי נישט בעטערקט זי זי נעהמט אזן איז ארייגעפאלען אנטער די רעדער פון א טראמוואי אזן איז שווער פער-וואונדעט געוואָרען. מען האט זי געבוישען אין א שפּיטאל אזן שפּיטאל ארום.

* * *

אנ'אינטערעסאנטע אנקעטע.

דער „בערלינער לאָקאל אנצייגער" האט געמאכט אנ'אנקעטע נחישען זיינע לעזער אזן בעשטימט א הויכע פּרעמיע פאר דעם, וואס וועט געבען דעם בעסטען ענטפער. די פראגע איז געווען די זיבעבן ערשטע פון דער געגענוואַרט. צוזאמען זענען אָנגעקו-מען 151,764 שטימען, פאלגענדע וועלט-טערט האבען בעקומען 81,882 שטימען. אלס די 7 וועלט-וואונדער פון דער איצטיגער צייט: 1) די דראמאטישע-פעלעניראה—17148 שטימען 2) פאנאמא-קאנאל—19,259; 3) לינקס-ליינ-שפּאראט—12,828 שטימען; 4) לינקס-שיף—11,428 שטימען; 5) ראדיאָ — 11,296; 6) קינגעמאפּאראט—6347; 7) דעם „אינטערנע-טאר—6276 שטימען.

כאראקטעריסטיש איז, וואס ראָס רוב פון דער אנקעטע האבען זיך ארויסגעגעבען אלס דעם נרעסטען וואונדער פון דער געגענוואַרט אלס דער פאנאמא-קאנאל.

די שרעקליכע סודות.

א זעלטענע שפּאנענדער ראמאן פון לאדזער לעבען.

(399 בעארבייט פון ל. שרייבער.

150
פישׂ'ס יחוס...

יענעם טאג האבען די דיענסטלייט אין פישׂ'ס הויז זיך נישט אין מאל געוואונדערט:

— וואו האט עס נאר געקאנט אהינקומען בארבארע?

מ'איז געוועהנט געווען, אז בארבארע זאל אפט אויעקגעהן אויף אייניגע שטונדען, נאר זי זאל אויסבלייבען א גאנצען טאג, דאס איז שוין געווען א נייעס, אנדערע האבען זיך געווינדערט אויף איהר חשבון:

— אהא! בארבארע האט זיך שוין צעהוליעט! עמיץ האט זיך אוודאי פערליעבט אין איהר און זי בעשטעלט אויף א ראנדעוואו!...

אייניגע, פון די, וואס זענען געהנטער געשטאנען צו דושים'ן, דעם משגיח איבער די דיענסטלייט, האבען געפרוכט ביי איהם דערגעהן, וואס מיט בארבארע'ן איז געשעהן, דושים האט בלויז פערדראָסיג מיט דער האנד א סאך געטהון און געענטפערט:

— חיים איהר דער טייחעל! זי איז שוין געוואָרען גאר אונמעגליך! איך העל אנזאגען, מ'זאל זי גארנישט ארייגלאָזען, אויב זי וועט איצט קומען!

נאר דאס האט דושים נישט אנגעזאגט און אז בארבארע איז צוריקגעקומען ווייגער צעהן ביינאכט, האט זי פון דושים'ן אפילו קיין קרום ווארט נישט געהערט.

איבריגענס זענען די דיענסטלייט יענעם טאג מעהר געווען בעשעפטיגט מיט שטופסען ווענען דעם נעכטיגען מערקווירדיגען בעזוך פון פאליציי אין דעם הויז, נאר ווענען דעם האט מען זיך ערלויבט צו רעדען נאר ווען דושים איז דערביי נישט געווען. מ'האט ארויסגעזאגט פערשיעדענע השערות ווענען די סיבות פון דעם דאזיגען בעזוך. נאר ענדליך איז ביי אלעמען געבליעבען, אז נישט אנ-דערש נאר עמיץ האט נע'ספּר'ט, אז אין פישׂ'ס הויז געפינט זיך עפעס פאליטיש-אונלעגאלעס און פאליציי איז געקומען מאכען א רעוויזיע, ווי מ'האט אין יענער צייט גאנץ אפט רעווידירט פיעל הייזער.

דאך, אז בארבארע איז צוריקגעקומען זייגער צעהן ביינאכט איז זי געוואָ-רען די הויפּט-תעלרין פון אלע שטייסען, עס איז געווען א צייט, ווען ס'רוב פון די דיענסטלייט האבען קיין ארבייט נישט געהאט, נאר געזעסען און געוואכט ווי אזוי אזעלכע אונגעוועהנליכע בע-ריגונגען, אז ער האט פערגעסען זיין פארטפעל, מיט וועלכען ער איז געקומען צום דאָקלאד. דעם פארטפעל האט מען זי האט שטענדיג געקאנט געבען שטאָף אויף אומוסטע פערווילונג פאר די דיענסטלייט אין פערלויף פון א האלבער שטונדע, בפרט נאך הייגט, נאך אזא לאנגער הוליאנקע.

בארבארע איז צוריקגעקומען נישט אינגאנצען שבור. זי האט שוין געהאט בייזוזען צו פערשבור'ען די גאנצע מתנת-יד, וואס זי האט געכטען ביי נאכט פון דושים'ן דערהאלטען, און ווי גאר זי האט זיך אנגעהויבען אויסנוכטערן און דערפיהלט, אז מעהר איז שוין נישטא מיט וואס צו שבור'ען, האט איהר דער אינסטינקט ממילא א ציה געטהון צו פיש'ס הויז, וואו זי איז שטענדיג זיכער געווען צו בעקומען אויף עפעס צו עסען. און האט זיך גלייך געלאזט אהין.

נאר ארום איהר האט זיך נאך פערשפּרייט א ריח פון בראנפען און אויף אזוי פיעל שבור איז זי נאך געווען, אז די דיענסטלייט זאלען זיך פערוויגען אין זייער פרייער צייט צו מאכען זי צו'ם ציעל פון זייערע שפּאסען.

— אה! ברוך הבא! בארבארע איז דא!—האט מען זי אויפגענומען, ווי זי האט זיך נאר בעוויזען.

מען האט געשיקט זאגען דושים'ן און ער האט זיך געפונען אין פערלע-גענהייט: אויסרעדען בארבארע'ן האט ער נישט גיקאנט, ווייל ער האט דאך אלען איהר געהייסען אויעקגעהן און צוריקקומען וואס שפּעטער, נאר נישט אויס-רעדען אזן איז געווען א לעהרער, נאר באלד האט ער זיך געווירעט דער ליטעראטור, איבערהויפּט האט זיך זאגנ-ראמאן „דער קעניג פון די קבצנים", (א טייל פון זיי זענען אויך איבערזעצט אין יודיש).

די לעצטע צייט האט ער אנגעשריע-בען עטליכע שטארקע דראמען ווי „נאט פון מלחמה", „די רעליגיע פון דער צוקונפט" און „שמאלץ-טאָפּ".

מיניסטאָרען אין דעמיסיע.

ווי מען הייסט שוין, האט קאָקאָווצעוו פלוצלונג, אומערוויכטערהייד בעקומען זיין דעמיסיע. די צייטונגען דערמאָהנען עהנליכע פעלען מיט פריהערדיגע מי-ניסטאָרען.

מ'איז אן, אז דער גראף ווייטע האט בעקומען דעמיסיע אזוי אונערוארטעט אין בי אזעלכע אונגעוועהנליכע בע-ריגונגען, אז ער האט פערגעסען זיין פארטפעל, מיט וועלכען ער איז געקומען צום דאָקלאד. דעם פארטפעל האט מען

אויפגעהויבען נישט ערגער פון דו פאגראָסען?

אזן אפשר וויל דער ה' „פרעדענקער" אנגעפוהרען אנ'אינקווזיציע אויף יודען?

זענען אבער דו סאראלושע לעדען נושט פועל שוועער פון קערפּערלוכע יסורים?

אזן בכלל האט ער עס דען בכח צו טחען?

אזן אפשר וויל דער ה' „פרעדענקער" אנגעפוהרען אנ'אינקווזיציע אויף יודען?

זענען אבער דו סאראלושע לעדען נושט פועל שוועער פון קערפּערלוכע יסורים?

אזן בכלל האט ער עס דען בכח צו טחען?

— דו פוילישע גרודזלר הענגט אויף א האהר...

לאזער.

וואָס הערט זיך אין לאָדז.

דער מיניסטער באַרק און די לאָדזער אינדוסטריע.

דער נייער פינאַנץ-מיניסטער באַרק איז די לאָדזער אינדוסטריעלער נישט פרעמד, דען מיט 11 יאָהר צוריק, ווען ער איז געשטאַנען אין דער שפּיץ פון דער רוסיש-פּערסישער דיסקאָנטאָ-באַנק, האָט ער בעזוכט אונזער שטאָדט און האָט אין היגען בערזען-קאָמיטעט צוזאַמענגערופען א בעראַטונג פון די לאָדזער פאַבריקאַנטען, כדי צו פערשטאַרקען דעם עקספּאָרט פון די לאָדזער כּהוּדות קיין פּערסיען.

אַ נייע יודישע געגענזייטיגע קרעדיט-געזעלשאַפט.

(ש) ענדליך, נאָך פיעל השתדלות'ן האָט דאָס פינאַנץ-מיניסטעריום, ערלויבט צו עפענען אין בענדין אַ יודישע געגענזייטיגע קרעדיט-געזעלשאַפט.

די פּאַפּירען וועגען דער לעגאַליזאַציע זענען נעכטען ערהאַלטען געוואָרען אין דער פּעטראָקאָווער גובערנסקע פערוואַלטונג.

וועגען דעם יאַרדאַנער רבי.

אין אונזער נעכטיגער נאָטיץ האָבען מיר לײַדער געבראַכט אַ ניט-ריכטיגע ידיעה וועגען יאַרדאַנער רבי.

פון זיכערע קוועלען האָבען מיר זיך דערוואוסט, אַז דער יאַרדאַנער רבי, וועלכער איז געקומען פון ארץ-ישראל איז אַ הקבּצה-אָרענטליכער און אָנגעזעהענער מענש און אַ גדול בתורה, איז געפאַלען אַ קרבן צוליעב דעם, וואָס זיינע שונאים האָבען איהם געמסר'ט, אַז ער אַגיטירט פאַר ציוניס-טישע צוועקען, אום אַריבערצופיהרען רוסישע יודען קיין פּאַלעסטינאַ.

מ'דאַרף האָפען, אַז לאָדזער כלל-בּהוֹער וועלען זיך פּעראינטערעסירען מיט דעם ענין און זעהען אָנצוהמען אַלע מיטלען, אַז מען זאָל איהם באַלד בּעפרײַען.

אַ התחלת-הספר.

(ג) שבת-צונאַכטס איז אין דער אוני-ווערזיטעט פון זעהר אַ גרויסען עולם אין „וויענער-זאַל" (וואָכאָדניאַ 18) פּאָרגעקומען אַ התחלת-הספר פון דער חברה „תפארת בּחורים". צוליעב דעם, וואָס דאָס ספר ווערט געשריבען אויפ'ן נאָמען פון פערשטאָרבענעם לאָדזער רב הרה"ג ר' אליהו חיים מייזעל זצ"ל ועי-נען בײַם התחלת-הספר אויך אַנוועזענד געוועזען די קרובים פון רב זצ"ל דע-רונטער אויך דער ראש-בית-דין ר' משה מנחם סעגאַל.

אַ גרוש פון 85 יודישע פאַמיליעס.

(ש) אין זאַוויערטשער געמיינדע-גע-ריכט זענען פאָרגעקומען אין איין טאָג 36 פּראָצעסען, וועלכע זענען ערוועקט געוואָרען דורך דעם קאָמיסאַר פאַר בויערישע-ענינים אין בענדינער אויעזד נעגען 85 יודישע פאַמיליעס, וואָס וואוינען „ניט געזעצליך" אויף פּויערישע ערד אין די דערפער אַרום זאַוויערטשע, פּאַרעמבאַ, און לאַשניץ און אין זאַווי-יערטשע גופא.

די אָנגעקלאַגטע האָבען זיך אַליין פערטיידיגט און אויפגעוויזען מיט דאָ-קומענטען, אַז זיי און זייערע עלטערן וואוינען שוין אין די דערפער צענד-לינגער יאָהרען און קיינער האָט זיי קיינמאָל ניט בעאונרוהיגט.

דאָס געריכט האָט אָבער די אַלע טענות ניט גענומען אין אַכט און בע-שלאָסען, אַז די אַלע 85 יודישע פאַ-מיליעס מוזען אַרויסגעשיקט ווערען פון זייערע וואוינונגס-ערטער.

די פערוואָרטיידיגטע דערלאַנגען אַנ'-אַפּעלאַציע אין „סיעזד".

דער ערעפנונגס-אָווענד אין האַנדווערקער-קלוב.

דער ערעפנונגס-אָווענד, וואָס די נייע פערוואַלטונג פון יודישען האַנדווער-קער-קלוב האָט שבת אין אָווענד איינ-געאָרדענט האָט צוגעצויגען זעהר אַ גרויס פובליקום און איז אַראָב זעהר-לעבּהאַפט.

דעם אָווענד האָט געעפענט דער פּרעזעס ד"ר גלאַטשקין מיט אַ קורצער ריידע וועגען דער איצטיגער לאַגע פון קלוב.

דאַן האָט אין אַ קורצער רעדע אינ-זשינער ה' ראַבינאָוויטש כאַראַקטעריזירט די בּיאיצטיגע בעציהונגען פון קלוב צו דער יודישער געזעלשאַפט.

אין אַנ'אויספיהרליכער רעפעראַט וועגען די סאָציאַל-ווירטשאַפטליכע אויפ-גאַבען פון קלוב שילדערט ד"ר ע. לע-הין די בעדייטונג פון יודישען האַנד-ווערקער-קלוב אַלס געזעלשאַפטליכע אינסטיטוציע.

ה' לאַזאַר כּהן האָט דאַן גערעדט וועגען די קולטורעלע אויפגאַבען פון קלוב.

אין די דעבאַטען האָבען זיך בעטייליגט די ה"ה: יאַסקאָוויטש, אינזש. לעבּהאַפט, דראָזדאָווסקי, גערשטיין און אַנדערע.

די רעדנער האָבען בעגריסט די נייע פערוואַלטונג און איהר געוואונשען ערפאָלג אין דער טהעטיגקייט.

דער אָווענד האָט אויף אַלעמען גע-מאַכט אַ גוטען איינדרוק.

די פערזאַמלונג פון „עזרת החיים".

שבת צונאַכט'ס איז אין „וויקטאָריאַ-זאַל" (דלוגאַ 45) פאָרגעקומען די יעהרליכע פער-זאַמלונג פון דער חברה „עזרת החיים".

די פערוואַלטונגס-מיטגליעדער פון אויבענ-דערמאָנטען פעראיין, וועלכע זענען אויך מיטגליעדער פון פעראיין „בית לחם" (פּעטריקאָווער 33) האָבען פאַנאַנדערגעשיקט די איינלאַדונגס-קאַרטען צו דער פערזאַמלונג, אויך גלײַכצײַטיג איינגעלאַדען די מיטגליעדער פון „בית לחם" דערפאַר איז בעמערקט געוואָרען, אַז די פערזאַמלונג וועט זיין אַ פעראייניגונגס-פערזאַמלונג פון „בית לחם" און „עזרת החיים". צו דער פערזאַמלונג איז דעריבער געקומען אַ גרויסע צאָהל פערזאָנען, וועלכע זענען מיט-גליעדער פון פעראיין „בית לחם". ווייטער כּוונת איז געוועזען זיך פעראייניגען צו „עזרת החיים" מיט אויטאָנאָמע רעכט, ווי פערוואונדערט זענען זיי אָבער געוואָרען, בעת דער פאָרזי-צענדער פון דער פערזאַמלונג ה' יואל נײַמאַן האָט זיי פאָרגעלעגט איינצושרייבען זיך אַלס מיטגליעדער אין „עזרת החיים", וועלכער האָט אין דער ווירקליכקייט גאָר אַנדערע ציעלען, ווי דער „בית לחם". דער פאָרשלאַג פון פאָרזיצענדען האָט אַרויסגערופען צווישען די מיטגליעדער פון „בית לחם" אַ גרויסע אונצופריעדענהייט און זיי האָבען דעמאָנסטראַטיוו פערלאָזט די פערזאַמלונג, ס'האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז דאָ איז פאָר-געקומען אַ מיספערשטענדניס. פאַר דער קליינער צאָהל מיטגליעדער פון „עזרת החיים" האָט מען דאַן פאָרגעלייענט דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון פעראיין, פון וועלכען ס'איז צו-זעהן, אַז ער האָט אין דער צייט פון לעצטען יאָהר אויסגעגעבען העכער 500 רובל, די אויסגאַבען זענען געמאַכט געוואָרען...

אויף אויסצוהאַלטען אַ לאָקאַל, אַ איינקאַסענט און דרוק-זאַכען. פון די 500 רובל אויסגאַבען האָט חיים'ס עס קיין אָרימאַן קיין גראָשען נישט געגעבען. דאָס רופט אַרויס אַ שטאַרקע אונצופריעדענהייט.

סהערען זיך שאַרפע רעדעס געגען פעראיין און געגען דער גאַנצער פערוואַלטונג, און פּיעדע פאָדערן, אַז דער פעראיין זאָל ליקווי-דירט ווערען.

געגען דעם פאָרשלאַג טרעטען איינציגע אַרויס, בעת איינציגע פון די פערזאַמעלטע פאָדערען בײַם פאָרזיצענדען צושטעלען צום אָב-שטימען די פראַגע וועגען ליקווידירען דעם פעראיין, זאָגט ער זיך דערפון אָב, און ער-קלעהרט אַ פּויזע, בעת וועלכע ס'דאַרפען פאָר-קומען די וואַהלען, דאָס רופט אַרויס אַ גרויסע אונצופריעדענהייט, און דער גרעסטער טייל פון די פערזאַמעלטע פערלאָזט דעם זאַל.

אין זאַל בלײַבען נאָר איינציגע פערזאָן. נישט קוקענדיג דערויף ווערט דאָך „אויסגעקליבען" אַ „פערוואַלטונג"... דערמיט ענדיגט זיך די פערזאַמלונג און דער פעראיין הייסט עס עקסיסטירט ווייטער... (ג)

פון דער „געגענזייטיגער הילף"-קאַסע.

די לאָדזער יודישע לייה-און שפּאָר-קאַסע „געגענזייטיגע הילף" (רזשנאָוו-סקאַ 7 №) האָט צוזאַמענגעשטעלט דעם בעריכט פון דער טהעטיגקייט פאַר'ן יאָהר 1918, פון וועלכען עס איז אַרויסצוזעהן פאָלגענדעס:

הלוואות האָט די קאַסע אַרויסגעגע-געבּן אויף אַ סומע פון 36,185 רובל. ווקלאַדען האָט די קאַסע געהאַט 34,163 רובל; מיטגליעדס-געלדער (פּאַיען) 62921 רובל, פּערזיכערונגען (תנאי-ווקלאַדען) 25,400 רובל; פּערדיענסט האָט די קאַסע געהאַט 842 רובל.

בכלל איז צו זעהען, אַז די קאַסע ענטוויקעלט זיך גוט און ברענגט פיעל נוצען די מיטגליעדער.

די קאַסע גיעט אַרויס הלוואות אויף 2 ושיראַנטען ביז 300 רובל און נעהמט אויך אָן איינלאַגען און נדן-געלדער און צאָהלט פון 4 ביז 7 פּראָצ. יעהרליך.

די אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון דער קאַסע וועט פאָרקומען דעם 18 פעב-רואַר פאַר נאַכט אין איינענעם לאָקאַל.

פערשיעדענעס.

— (ש) מאָנטאַג דעם 28 ד. מ. קומט קיין לאָדז צו פאָהרען אַ ספּעציעלע דע-לעגאַציע פון דער צווייטער קרימינאַל-אָפטיילונג פון פּעטראָקאָווער אָקרושנאָי-סוד, וועלכער וועט אין משך פון 4 טעג, אין לאָקאַל פון „סיעזד" אויף ניקאָלאַ-יעווסקאַ נאָס, בעטראַכטען אַ גאַנצע רייה קרימינאַל-פּראָצעסען.

— נעכטען 11 אַ זייגער בײַטאָג האָט מען אין פּאָליצמייסטער'ס קאַנצעלאַריע פאַנאַנדערגעטיילט צווישען 88 סטראָזש-ניקעס זילבערנע מעדאַלען, מיט וועל-כע זיי זענען אַלערהעכסט בעשאָנקען געוואָרען.

— ווי מיר דערוויסען זיך, האָט די פערוואַלטונג פון דער אַקציענגעזעל-שאַפט פון לאָדזער עלעקטרישען טראַמ-וואַי בּעשלאָסען אַרויסצוגעבען פאַר'ן יאָהר 1913, 16 און אַ האַלבען פּראָצענט דיווידענד.

— אין איינער פון די וועבערײַ-אָפ-טיילונגען פון דער אַקציענגעזעלשאַפט „י. ק. פּאָזנאַנסקי" האָבען פערשטרײַקט 300 אַרבײַטער צוליעב לוין-פאָדערונגען.

— דעם 29-טען פעברואַר קומט קיין לאָדז אויף אַנ'עקסקורסיע 36 שילער פון דער דווינסקער קאָמערץ-שולע.

— (ג) נעכטען אין אָווענד האָט אין „הזמיר" (פּראָמענאַדע 21) גענאָלט פאָרקומען די יעהרליכע פערזאַמלונג פון די מיטגליעדער פון „חובבי שפת עבר". צוליעב דעם אָבער וואָס ס'איז געקומען אַ זעהר קליינע צאָהל מיט-גליעדער איז די פערזאַמלונג אָבגע-לעגט געוואָרען אויף צוויי וואָכען.

די יעהרליכע פערזאַמלונג פון ראַדאָמשטשער בקור-חולים.

(ג) אין איינענעם לאָקאַל (דלוגאַ 4) אין ראַדאָמשטש איז פאָרגעסטערן אין אָווענד פאָרגעקומען אונטער'ן פּאָרזיץ פון ה' ד"ר בעטע, די יעהרליכע פער-זאַמלונג פון די מיטגליעדער פון „ראַ-דאָמשטשער בקור חולים". פון טעטיג-קייטס-בעריכט איז צוזעהען, אַז דער פעראיין האָט ערטיילט מעדיצינישע הילף 3282 קראַנקע. מעדיצינען איז פערטיילט געוואָרען—8353. הכנסות האָט דער פעראיין געהאַט 1009 רובל מיט 23 קאָפּ. אויסגאַבען איז געווען 929 רובל מיט 85 קאָפּ. אין קאַסע איז געבליבען 79 רובל מיט 88 קאָפּ. דער טעטיגקייטס און קאַסע-בעריכט ווערט נאָך קורצע דעבאַטען בעשטעטיגט. דאַן ווערט נאָך לענגערע דעבאַטען בע-שטימט דער בודזשעט אויפ'ן היינ-טיגען יאָהר אין דער סומע פון 2000 רובל.

לעבּהאַפטע דעבאַטען רופט אַרויס דער פאָרשלאַג פון דעם פאָרזיצענדען, אַז דער בקור חולים זאָל זיך פעראיי-ניגען מיט די יודישע צדקה-חברות „משמרת החולים" און באַלוטער „לינת הצדק", כדי מיט געמיינזאַמע קרעפטען צו אַרבײַטען לטובת דער אָרימער באַ-לוטער און ראַדאָמשטשער יודישער בעפעלקערונג.

נאָך לענגערע דעבאַטען, אין וועלכע ס'בעטייליגען זיך פאָרשטעהער פון די דערמאָהנטע דרײַ פעראײַנען ווערט אָנ-גענומען אַ רעזאָלוציע, לויט וועלכער די פערזאַמעלטע פערפליכטען די פער-וואַלטונג פון פעראיין, אַז זי זאָל זיך בעמיהען מיט אַלע מעגליכקייטען, אַז דער פּראָיעקט וועגען דער פעראייניגונג זאָל דורכאויס אויסגעפיהרט ווערען.

צום סוף פון דער פערזאַמלונג ווע-רען אין דער פערוואַלטונג צוגעוועהלט די ה"ה ד"ר י. בעטע, יצחק פוקס, וו. בער, ש. ציטרין, פ. אונגערזאָהן און ל. גוטערמאַן. אין דער רעוויזיאָנס-קאָמיסיע די ה"ה מ. ווייסהאָף, ה. נאָלדבערג, מ. ל. נײַמאַן און ל. מאָזעלשאַ.

אַ שטרייק.

אין דער האַנדוועבערײַ פון דער פירמע „פּאָליאַקאָוו און סלוכאָווסקי" (פּאָלודניאָוואַ 11) האָט אויסגעבראָכען אַ שטרייק פון די האַנדוועבער, וועלכע פערלאַנגען 30 פּראָצענט געהעכערטס אויפ'ן לוין. צום שטרייק זענען אויך צוגעשטאַנען די לוין-וועבערס.

צום פּלוצלונגדיגן טויט פון אַדאָלף ענדע.

דער פּאָליצײַ-דאָקטאָר יעלניצקי האָט אין אָנוועזענהייט פון סליעדאָוואַטעל און פערטרעטער פון דער פּאָליצײַ גע-פּאָלמעטשט דעם קערפּער פון פּלוצלונג געשטאָרבענעם אַדאָלף ענדע. די מע-דיצינישע אויספאָרשונג האָט פעסטגע-שטעלט, אַז ער איז געשטאָרבען מיט אַ נאַטירליכען טויט, נאָר די סבּה פון טויט איז אַנ'אַנדערע: ער איז גע-שטאָרבען נישט פון אַ האַרץ-שלאַג, נאָר פון אַ געהירן-שלאַג. ווײַטער האָט זיך אַרויסגעשטעלט, אַז בײַם פערשטאָר-בענעם האָט עמיצער צוגעגנב'עט אַ גאָלדענעם זייגער מיט אַ קייט און איי-ניגע רובל געלד.

אַ רעטזעלהאַפטע שיסערײַ.

(ג) אין דער נאַכט פון דאָנערשטאַג אויף פרײַטאָג האָבען די איינוואוינער פון דער שקעלנאַ גאַס פּלוצלונג דערהערט אַ שיסערײַ. ווען איינציגע פון זיי זענען אַרויס אויפ'ן גאַס נאָך דער שיסערײַ, כדי זיך איבערצייגען וואָס ס'איז געשעהן, האָט שוין קיינער נישט געקענט דערוויסען וואָס דאָ איז געשעהן, ווי מען דערצעהלט, האָט זיך אויף דער גאַס אָב-געשפּיעלט אַ ליעבעס-סקאַנדאַל צווישען אַ בע-אַמטען מיט אַ „פרײַלײַן". דער ערשטער זאָל זיך האָבען מיט איהר צוקריגט און אויף איהר דערפאַר געשאָסען, אַ פערוואונדעטע דורך אַ קויל זאָל מען דאָס „פרײַלײַן" האָבען אָבגעפיהרט אויף אַ דראָשקע אַ היים.

אַ קאַמפּף מיט באַנדיטען.

פאָרגעסטערן אין אָווענד איז אַ נע-היים-אַגענט פאַרבײַגעגאַנגען אויף אַלעקסאַנדראָווסקאַ 82 פאַרבײַ אַ רעס-טאָראַן און דאָרט בעמערקט די לאַנג געזוכטע באַנדיטען סטאַניסלאַוו אַנדרײַ-טשאַק און ציגלער. ער איז אַרײַן אין רעסטאָראַן און זיי ערקלערט אַלס אַרעסטירטע, די באַנדיטען האָבען זיך אָבער אַנטקעגענגעשטעלט און ווען זיי זענען אַרויס אין גאַס, האָבען די באַנ-דיטען אַרויסגעכאַפּט גרויסע מעסערס. זעהענדיג אָבער, אַז זיי קאָנען דאָ אַרײַנפאַלען, האָבען זיי גענומען ענטלויפען, דער געהײַם-אַגענט האָט דאַן גע-נומען אויף זיי שיעסען, די שאָסען האָבען דערהערט איינציגע סטראָזשני-קעס, וועלכע עס האָט זיך אײַנגעגע-בען די באַנדיטען צו אַרעסטירען.

אַנ'אָנפאַל אויף אַ דראָזשקאַרזש.

(ג) שבת צונאַכטס האָבען זיך איינציגע אונבעקאַנטע יונגעלײַט אויפגעזעצט אויף אַ דראָזשקע און געהײַסען דעם דראָזשקאַרזש, סטאַניסלאַוו אַלקיש, פאָהרען קיין כאָיני. קומענדיג אויפ'ן אָרט האָבען די אונבעקאַנטע דעם דראָזשקאַרזש בעצאָהלט... מיט איינציגע מעסער-שטיך און בײַ איהם נאָך צו-גערויבט עטליכע רובל. וואָס ער האָט געהאַט אין טאַש.

טעאַטער און מוזיק.

פרײַלײַן אַריעל'ס בענעפיס.

ווי מיר האָבען שוין מיטגעטיילט, וועט מאָרגען, דינסטאָג אין גרויסען טעאַטער פאָרקומען דער בענעפיס פון דער פעהיגער שוישפּיעלערין און סוב-רעטין פרײַלײַן אַריעל.

געשפּיעלט וועט ווערען די פרעהליכע, שוין לאַנג נישט געשפּיעלטע אָפּערעטע „זיין ווײַב'ס מאַן" און צום סוף אַ גראַנדיעזער דיווערטיסמענט מיט'ן אָנ-טייל פון די בעסטע שוישפּיעלער אונטער אַנדערע ווערט אויסגעפיהרט ווערען דורך דער בענעפיציאַנטין און ה' לעבעדיעוו דער „מאַנאַ"-טאַנץ.

היינטיגע פאָרשטעלונג פאַר'ן האַנדוועקער-קלוב.

היינט אין אָווענד וועט אין גרויסען טעאַטער פאָרקומען אַ פאָרשטעלונג פאַר'ן האַנדוועקער-קלוב. געשפּיעלט וועט ווערען די נייע גרויסע אויסשטאַ-טונגס-אָפּערעטע „דער פּוילישער יוד", וועלכע געהט מיט ערפאָלג אין גרוי-סען טעאַטער.

ה' יעדוואַב'ס בענעפיס.

דער בענעפיס פון דעם פעהיגען שוישפּיעלער און הומאָריסט ה' יעדוואַב, וועלכער קומט פאַר איבערמאָרגען, מיטוואָך אין „סקאַלאַ"-טעאַטער האָט אין די ברײַטע קרײַזען אַרויסגערופען אַ שטאַרקען אינטערעס דורך אַ צאָהל-רײַכען בעזוך.

ה' יעדוואַב'ס בענעפיס רופט אויך אַרויס אַנ'אויפמערקזאַמקייט אין די היגע העברעאישע קרײַזען, דען ער איז דאָך שוין איינינע מאָל אַרויסגעטראָטען אַלס העברעאישער אַרטיסט און האָט אויך מיט גרויס ערפאָלג געשפּיעלט אין וויען מיט דער לאָדזער העברעאישער טרופּע בעת'ן לעצטען ציוניסטען קאָנ-גרעס.

דאָס פּראָגראַם פון בענעפיס, וועלבעס בעשטעהט פון שלום עליכם'ס קאָ-מעדיעס און אַנדערע הומאָרעסקעס פערשפּרעכט דעם בענעפיס צו פער-וואַנדלען אין אַ פרעהליכען אָווענד.

▼▲▼▲▼▲

די פּראָווינץ.

(פון אונזער קאָרעספּאָנדענט.)

אָזאָרקאָוו.

די אַרבײַטער פון דער „שלאָסערײַ-שער-אַקציען-געזעלשאַפט" זענען שוין צוריק צוגעטרעטען צו דער אַרבײַט אויף די פריהערדיגע בעדינגונגען. דער דירעקטאָר האָט בלויז צוגעזאָגט, אַז בײַ „שלעכטע אַרבײַט" ד. ה. ווען די קעטעס וועלען ניט גוט זיין צו דער אַרבײַט, וועט יעדער אַרבײַטער בעקו-מען אַ פערגיטיגונג.

— אויך צווישען די אָזאָרקאָווער וועבער, פאַבריקאַנטען, לוינהעבער און ליווערענטען איז פרײַטאָג שוין געקומען צו אַנ'אויסגלײַך. די וועבער האָבען בע-קומען געהעכערט דעם לוין מיט 1 ק' פאַר טויזענד שוס. נעכטען זונטאָג האָ-בען אַלע וועבער שוין צוריק צוגע-טרעטען צו דער אַרבײַט.

—א.

זגיערזש.

דער ערשטער יודישער טורן-אָווענד.

פאָרגעסטערן, שבת אין אָווענד איז אין לאָקאַל פון היעזיגען „הזמיר" פאָר-געקומען דער ערשטער טורן-אָווענד פון דער טורן-סעקציע בײַם „הזמיר" צו דעם דאָזיגען אָווענד האָט זיך צוזאַמענ-געקליבען אַ גרויסער עולם, און האָט זיך אָנגעהויבען מיט אַ קליינע ערעפ-נונגס-רעדע פון דעם מיטגליעד פון דער טורן-קאָמיסיע ה' ד"ר זאַלצוואַסער נאָכדעם, ווי עס איז דורך איינינע ליבּהאַבער אויפגעפיהרט געוואָרען דער איינאַקטער „טויטע ברודער" פון א. רייזען, האָבען זיך אָנגעהויבען אונטער די קאָמאַנדאַ פון ה' א. איינער די טורן-

---

מאַרים לעבּלאַן.

(20

813 די וואונדערליכע מעשׂים פון אַ בעריהמטען דעטעקטיוו. 813

פון פאַריזער לעבען.

VI.

ליופּען אַרעסטירט פאַרמערי'ס פרוי...

אַלע נאָסען פון טורמע אין זענען גזהען בעלאָגערט מיט פּאַטרולען, וועלכע האָבען אָבגעהיט, אַז ליופּען זאָל נישט ענטלויפען. די דריפאָן-גאַס איז אינגאַנצען געווען אָבגעשניטען און ווען מען איז אַהין אָנגעקומען, האָט ליופּען זיך אָבגע-רופען מיט אַ געלעכטער:

— דאָ איז דאָך אַנ'אמת'ער בעלאַגערונגס-צושטאַנד... וועבער, צושטעל אַלע פּאָליציסטען און סאָלדאַטען טרינק-געלד אין מײַן נאָמען... אַ פּנים, אַז דו האָסט מורא, שטאַרק מורא און דו וועסט מיך זאָגאַר באַלד אָנטהון האַנד-קייטען...

— איך האָב בלויז געוואָרט, אַז דו זאָלסט נישט זיין געגען דעם... ווען דו וועסט נישט זיין געגען, וועל איך דיר אָנטהון האַנד-קייטען, — האָט וועבער געענטפערט.

— נו, סהוּ מיר אָן האַנד-קייטען... אדרבה, איך וויל אויך, אַז די פּאַרטיען זאָלען זיין גלײַך... דו האָסט דאָך ס'ה 800 פערזאָן...

מען האָט ליופּען'ן אָנגעטהון האַנדקייטען און מיט געבונדענע הענד איז ער אַרײַן פון עקיפּאַזש און אַרײַן אין צימער, וואו עס האָט אויף איהם געוואַרט פאַרמערי. די פּאָליציסטען זענען אַרויס פון צימער און וועבער איז אַליין געבליבען.

מען ליופּען איז אַרײַן אין צימער האָט ער זיך געווענדעט צו פאַרמערי:

— איהר וועט מיר ענטשולדיגען, וואָס איך האָב אויף דרײַ מינוטען פער-שפּעטיגט... זײַט זיכער, אַז אַ צווייטען מאָל...

פאַרמערי איז געווען בלאַס און אַ נערוועזער ציטער איז איהם דורכגע-לאָפען, ענדליך, האָט ער שטאַמלענדיג אַרויסגעזאָגט:

— געעהרטער הערר... פרוי פאַרמערי...

ער האָט ווײַטער נישט געקאָנט רעדען פאַר אויפרעגונג.

— וואָס מאַכט זי דען, אײַער שעהנע פרוי? — האָט ליופּען איהם אויסגע-פרעגט — איך האָב געהאַט דאָס פערגניגען מיט איהר צו טאַנצען פאַרינען ווינטער אויף אַ באַל...

— פרוי פאַרמערי — האָט ער ווײַטער אויפגערעגט געזאָגט — האָט מען נעכטען אַרויסגערופען עקסטרא צום טעלעפאָן צו איהר מוטער. זי איז אַרויס-געפאָהרען אַהין מיר, דען איך בין געווען פערנומען מיט אײַער פּראָצעס...

— איהר זענט פערנומען מיט מײַן פּראָצעס? דאָס איז אַ גאַנץ אומזיסטע אַרבײַט...

— האַלבע נאַכט — האָט פאַרמערי ווײַטער גערעדט — האָב איך געזעהן, אַז זי איז נישט צוריקגעקומען... איך בין אַריבערגעפאָהרען צו דער מוטער... נאָר מײַן פרוי האָב איך דאָרט נישט געפונען... די מוטער האָט קיין אהנונג נישט, אַז מען האָט זי אַרויסגערופען צום טעלעפאָן... מען האָט זי אָבגענאַרט... פרוי פאַרמערי האָט זיך ביז יעצט נאָך נישט אומגעקעהרט...

— וואָס זאָגט איהר? איז עס מעגליך? — האָט ליופּען געפרעגט, ער האָט אַ מינוט געשוויגען און דאַן צוגעגעבען:

— ווי איך געדענק, איז פרוי פאַרמערי זעהר שעהן?

דער אויספאָרשער האָט ווײַטער אַנ'אויפגערעגטער גערעדט:

— הײַנט אין דער פריה האָב איך דערהאַלטען אַ בריעף, אַז מײַן פרוי וועט דאַן בעפרײַט ווערען, ווען מען וועט אויסזוכען שטײַנהעגע'ן, דער בריעף איז אונטערגעשריבען פון ליופּען'ן. צו האָט איהר דעם בריעף. האָט איהר איהם געשריבען?

ליופּען האָט אַ קוק געטהון איבערקוקאַם אויף דעם בריעף און דאַן רוהיג געענטפערט:

— יאָ, דאָס איז מײַן בריעף...

— הײַסט עס... הײַסט עס, אַז איהר ווילט מיך צווינגען מיט געוואַלד איך איבערגעבען צופיהרען דעם ענין שטײַנהעגע?

— יאָ, דאָס פערלאַנג איך.

— און דאַן וועט איהר מײַן פרוי באַלד בעפרײַען?

— יאָ, איך וועל זי הײַסען בעפרײַען.

— אפילו אין דעם פאַל, ווען איהר וועט איהם נישט געפינען?

— דאָס איז אונמעגליך.

— נו, און ווען איך וועל דערצו נישט מסכּים זיין? — האָט פאַרמערי אויסגעשריגען אַנ'אויפגערעגטער.

— דאָס האַלט געהאַט זעהר ערנסטע פאָלגען... פרוי פאַרמערי איז זעהר אַ שעהנע...

— גוט... זוכט... הײַסט טהון... בעפעהלט...—האָט פאַרמערי מיט גרימ-צאָרן אויסגעשריגען.

וועבער האָט געקריצט די צייהן און קיין וואָרט נישט אַרויסגערעדט.

— אַרויף אויבען! — האָט ליופּען גענומען קאָמאַנדעווען. אַלע זענען אַרויף אויף די טרעפּען אין שלאָף-צימער.

— עפענט די טיר—האָט ער ווײַטער גענעבען בעפעהלען. מען האָט געעפענט די טהיר.

— נעהמט אַראָב פון מיר די האַנד-קייטען.

— פאַרמערי און וועבער זענען געבליבען שטעהן פערבלעפט, נישט וויסענדיג וואָס צו טהון. זיי האָבען זיך אַ פּאָר סעקונדען איבערגעקוקט.

— נעהמט אַראָב די האַנד-קייטען! — האָט ליופּען שטרענגער אַרויס-געזאָגט.

— גוט... איך גאַראַנטיר פאַר אַלעם... האָט וועבער ענדליך געזאָגט און געגעבען אַ צייכען זיינע מענשען, אַז זיי זאָלען איהם אַראָבנעהמען די קייטען, דאַן האָט ער צוגעגעבען:

— נעהמט דאָס געוועהר אין די הענד און זייט גרייט צו שיעסען בײַם ערשטען בעפעהל.

די פּאָליציסטען האָבען אַרויסגענומען די רעוואָלווערען.

— בעהאַלט די רעוואָלווערען און די הענד לעגט אַרײַן אין די קעשענעס—האָט ליופּען בעפויהלען.

וועהענדיג, אַז די פּאָליציסטען פאָלגען נישט, האָט ער שטרענגער גע-זאָגט:

— איך שווער אײַך בײַ מײַן עהרע, אַז איך בין אַהערגעקומען צו ראַטע-ווען דאָס לעבען פון אַ מענשען און נישט מיט דער דעה צו ענטלויפען...

— מ'שטײַנס געזאָגט, ליופּען'ס עהרע—האָט אַ נעהײַם-אַגענט אַרויסגע-וואָרפען...

ליופּען האָט איהם דערלאַנגט אַזאַ קלאַפּ אין פוס, אַז דער נעהײַם-אַגענט האָט אַ געשרײַ געטהון פאַר ווייטאָג, די איבעריגע אַגענטען האָבען זיך אַ וואָרף געטהון אויף ליופּען'ן.

— שטעהט!! — האָט וועבער אויסגעשריגען — זיך אָהנקשטעלענדיג צווישען זיי.—גוט, ליופּען, איך גיעב דיר אַ שעה צײַט... ווען דו וועסט נישט אין משך פון אַ שעה...

— איך נעהם קיין שום בעדינגונגען נישט אָן.—איז געווען ליופּען'ס ענטפער.

— מאַך, וואָס דו ווילסט, ווילדע חיה! — האָט וועבער פאַר אויפרעגונג אויסגעשריגען און אוועק אָן אַ זײַט.

— דאָס איז גרויסאַרטיג! — יעצט וועל איך קאָנען פרײַ אַרבײַטען...

און דאָס אַרויסזאָגענדיג, האָט ליופּען גענומען אַ ווירכען שטוהל, זיך אַוועקגעזעצט, פאַסקעלעך פערוויכערט אַ סיגאַר און זיך פערטראַכט...

(פאָרטזעצונג קומט.)

איבונגען. אינ'ם פראגראם האבען אנ־טייל נעמען איבער 30 טורנער, וועל־כע איז בעשטאנען פון צוויי ערוואקסענע און איין יוגענד־אבטיילונג.

נאך די ערשטע העלפט פון טורן פראגראם, האט ה' טאמאר אום נאמען פון די טורנער דערלאנגט ה' א. איינער א קינסטלערישן־אויסנעפיהרטן אדרעס פאר זיינע אונערמידליכע ארבייט לטובת דער טורן־סעקציע.

אין דער צווייטער העלפט פון פראג־ראם זענען אויסגעפיהרט נעוואָרען אייגענע פריי איבונגען אויף בארען און ריינגען. אין אלגעמיין האט זיך דער אָהענד נישט שלעכט איינגעגע־בען און האט געמאכט א גוטען אייגדרוק.

צום סוף דארף מען אויסדריקען א דאנק דעם ה' א. אייגער פאר זיין ענערגישע און נוצליכע ארבייט לטובת דעם טורן־פעראיין אין אונזער שטאדט.

אמן

אָנגעקומענע סוחרים.

האָטעל „נראנד".

בלאך און פאמלאטסקי—מסקטשו נאוויצ־קי־ רושעזשטין בערנהארדט און פעטערזאהן —ריגשו שעסטאקאוסקי, דשבראניצקי, דזיג־נאוסקי, שרמבער, ליכטשין, ורגמשן, רוגינ־שטיין שון מילדער—הדשאי קאטינער—פדעקו בערנשטיין—כאיזין זאנענשטראהל—ליבאוטש: פינגער—ביעלצין ריכטער—ביטליס־טאק: אנגניטשן און אסלניטשן — באקו: פסטרשנגנאסקי—סקערניעוויצו לצר—קאלישו: פינגין—ביטליסטאק.

האָטעל „פאלאסט".

מארגוליעס, סאקאלאסקי און גרינשטיין—חרשו: פעליין — מאטשאוו: סטוביטש—גלוכאוו: שליפאטשניק און ליפשיץ—פינסקי: פרענקיעל—ראטניצקי: מענדעלעוויטש—מאהי־לעוו: כאלדרוש—יעסקי: ראזשאוסקי—אל־טשוין־ראזינאוויטש—דוינסקי: טשרטשאנא—טראנאוויטש—אזמאן קאפלאן—גרשדזין עס־קין—טאהילעוו: טעמישניצקי—ביטליסטאק.

רעדאקטאר: י. אונער.
פרויסנעבער: (ע. האמבורסקי. (א. טענענבוים.

גרויסעס טהעאטער
דיר. י. זאנדבערג.

היינט מאנטאג 18-טן פעברואר פאר־שטעלונג פאר'ן האנדווערכער = קלוב 13-טן נאסטראל פון ם בעזיאוסטען ענגלישען

סטאר דעם דירעקטאר פון'ם לאנדאנער פאמיליען טהעאטער

מר. מאררים וואכסמאן

ס'ווערט נעשפיעלט צום פיערטען מאל די גרויסע קאמישע אויסשטעטונגס־אפערעטע, אין 4 אקטען 6 בילדער פון הארריי טהאמאסא, וועלכע איז צוויי מעוואנס נאכאיינאנד גע־ווען דאס קאסע־שטיק אין גיו־יארקער פיעפעלס טהעאטער

דער פוילישער יוד

אין דער אפערעטע „דער פוילישער יוד" בעפחיילען זיך די בעסטע קרעפטע פון אונזער אנ־סאמבעל מיט אונזער ליעבען נאסט מר. מאררים וואכסמאן, אין דער הויפטרולע אלס דער „פוילישער יוד".

חאר און ארקעסטער פערשטארקט אונטער דער לייטונג פון'ם בעק. דירעזשאר ה' האכבערג.

די אפערעטע „דער פוילישער יוד" בעזיצט 25 געזאנגס־נומערן 25 צווישען וועלכע מיר מאכען אויפמערקזאם אויף פאלגענדע:

1) א) דער קירוש; ב) חייל איך בין א יוד—מר. מאררים וואכסמאן; 2) אב הרחמן פרל, נאשאנזאהן; 3) נעם אָב שוין צוריק דיין זיעסע חיים—ה' מיכאלעסקע; 4) א) סעדלער נאך פראָנ, ב) דער פוילישער יוד; ג) א פוילישען מי אדיר—ה' אלמאן; 5) א דועט נעדענק איך פראָנ, ב) דער פוילישער יוד; ג) א פוילישען מי אדיר—ה' אלמאן; 6) א דועט: נאט דער ליעבע—פרל, נאר דאס יודענלע—פרל, נשמנזאן און ה' מיכאלעסקע; 7) אז האט אומיצער מען משה'ן נעזעהען—ה' לעבעדיעוו; נשמאנזאהן און ה' לעבעדיעוו; 8) א תפילה זכה; ב) כרחם אב על בנים—מר. מארים וואכסמאן מיט'ן כאר; 9) פיף פאפ א קדעמען־טערש—ה' לעבעדיעוו מיט'ן כאר; 10) אנסאמבעל כאר און סאלא—מצות אויף פסח; 11) איין אנסאמבעל פאפורי אויסגעפיהרט פון נאנצען אנסאמבעל.

די אפערעטע „דער פוילישער יוד" איז פון אונזער ליעבען נאסט מר' מאררים וואכסמאן רעזשיסירט און אינסצענירט מיט אלע איינצעלהייטען די אין מיעפעל'ס טעאטער אין גיו־יארק. בילעטען בי זעהר בילליגע פרייזען בעקומט מען הייט בין 5 א ווייניגער נאכמיטאג אין טאגען פון ה' ליקערמאן, דזיעלנא 2 אין נאך 5 א ווייניגער נאכמיטאג נאר אין קאסע פון טעאטער.

מארגען דינסטאג בענעפיס און עהרענאבענד

פון דער בעקאנטער און בעליעבטער סובראטע

ס. אריעל

נעשפיעלט ווערט צום ערשטען מאל אין דעם טעוואן, די זעלטען פריילעך קאמישע אפערעטע אין 4 אקטען

דיין ווייב'ס מאן

די הויפטראלע „בעלעל"—די בענעפיציאנטין.

צום שלוס א גראנדיעזער אויסערגעוועהנלעכער דיווערטיסמענט.

מיט אנטייל פון די ה"ה לעבעדיעוו, בולמאן, מיכאלעסקע און די בענעפיציאנטין.

דאס פראגראם פונ'ם דיווערטיסמענט בעשטעהט פון די נייעסטע הומאריסטישע

קופלעטען, דועטען, טערצעטען און טענץ

א קאמישען קוואַרטעט מיט טענץ וישמרו.

אויסגעפיהרט פון די ה"ה לעבעדיעוו, בולמאן, מיכאלעסקע און די בענעפיציאנטין.
אויספיהרליכס אין די פראגראמען.

פראגראמען אומזיסט.

בעמערקונג: יעדער אייגענער האט קויפט א בילעט הויך גאלעריע בעקומט גרעטיס א פאפאגראפישעס בילד פון דער בענעפיציאנטין אין פערשיעדענע פאזען אלס אנדענקען

טעאטער „סקאלא"
דירעקציאן י. אדלער, ה. סטראצקי.

אנאנס! אין פארבערייטונג: „דער אנגעשטעקטער" (שיפ'ס־בריכינע) פון בריף איבערזעצט דורך ז. זילבערצווייג.

טעאטער „סקאלא"
דירעקציאן י. אדלער, ה. סטראצקי.

מיטוואך דעם 5/18 פעברואר — צום — בענעפיס

1) „צוזייט און צושפרייט" II) „די עצה" III) א ליטעראריש־ארטיסטישער־קאבארעט

פון עהרען־אוועגד פון דעם בעקאנ־טען לעדזער טרטיסם־הומאריסט ה' ה. יעדוואב, א גרויסער שלום־עליכם־אוועגד.

מיט ספעציעל אנגעשריבענע הומאריסטישע מאטריעל נומערן פאר'ן בענעפיציאנט

דאר אנגראם: 1) פעטש, 2) מיין ווייב געהט אין טעאטער, 3) מיין ווייב טאנצט טאנגא, 4) עס לעבט נישט, 5) די סופראזשיסטקע, 6) לאדזער כאך־לעפעל. מוזיק שנאמיל פון די בעסטע קרעפטען פון אונזער בעזאוסטען טנסטבל. —— בילעטען קען מען בעקומען אין דער קאסע פון טעאטער.

בעמערקונג: יעדער איינצעלער האט קויפט א בילעט בעקומט גראטיס א פאטאגראפישעס בילד פון דעם בענעפיציאנט אין פערשיעדענע פאזען אלס אנדענקען.

צו אונזערע לעזער,

וועלכע האבען שוין בעקומען אלס פרעמיע דאס ערשטע און צווייטע באנד

די יודישע געשיכטע פון פראפעסאר גרעץ

און חילען דאס האבען איינגעבונדען בילדער אין א פראכט־באנד 2 בענדער צוזאמען, געבען מיר צו דעקעל פון די פיינסטע ענגלישע לייוואנד אין פערש. פארבען מיט פרעכטיגעם גאלד- און שווארץ־דרוק

פאר נור 15 קאפ.

צו בעקומען בי אלע צייטונגס־פערקייפער ווי אויך אין אונזער אדמיניסטראציע.

אבבילדונג פון אונזער פראכט־דעקעל צו די יודישע געשיכטע פון פראפעסאר גרעץ.

אום צו געבען די מעגליכקייט אונזערע געהרטע לעזער צו בעקומען פיר א בילליגען פרייז נעבונדען „די יודישע געשיכ־טע" אין א פראכט־באנד, האבען מיר אבגעמאכט ספעציעל מיט די היעגע בעקאנטע בוכבינדערייא־אנשטאלט

ז. מאשענבערג, פעטריקויער 42,

אז יעדער איינצינער וואס וועט ארום ברענגען דאס ערשטע און צווייטע באנד פון „דער יודישער געשיכטע" מיט אונזער פראכט־דעקעל, האט ער צו בעצאהלען פיר בייד בענדער צוזאמען פעסט איינגעבונדען

נור 5 קאפ.

בעמערקונג: זאל אבער דער לעזער האבען די 2 בענדער אויפגעשניטען, אין דאס איינבינדען דארוך פיעל שווערער וועט די איינבאנד מוזען קאסטען 10 קאפ.

Dr. A. Grosglik
רענטגען און ליכט־חיל־אינסטיטוט.
זאכאדניא 68 טעל. 35-16.
חויט, חשאר, חענערישע און הארן־ארגאן, קראנקהייטען, בלוט־אנגערזוכונג בי סיפילים בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קוואר־ליכט און האכפעקוענץ (צארסאנאלזוטציאן) שפרעכשטונדען פון 8½—11½ אין פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

Dr. P. Grossman
דר. פ. גראסמאן
אינערע און קינדער־קראנקהייטען
פעטריקויער 15, טעל. 21-88.
שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—5 נעכט
2144

אפארטער־לאכאל
אויף פעטריקויער 36 נעבענאיבער דעם טויער מיט אנגרענצענדעם צימער געאייג־נעט פיר געשעפט, לאגער א. ו. וו. אין פער זאפארט צו פערמיטהען פעטריקויער 36, צו ערפאהרען בים פעטרשלטער.

Dr. Trachtenherz
זאוואדזקא 6.
טעל. 54-76
גענ. אסמיסטענט דער „עשערפבורגער" ספעציעלען שטאדט שפיטעלע.
ספעציאל־ארצט פיר סיפילים חויט וועגע־רישע קראנקהייטען אונד בעשרשחעלען בעהאנדלונג נאך עהרליך האט 606—914 היילונג מיט עלעקטריציטעט.
שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—8 דאמען פון 4 ביז 6. כעזאנדערע ווארטע צימער.
1467

Dr. D. Fried
ד"ר ד. פריעד
ספעציאל־ארצט פיר אינערע אונד קינדער־קראנקהייטען וואהנט יעצט ציינגלס־שטר. 45 הויז בארטש. שפרעכשטונדען פון 9—11 פריה און פון 3—6 נאכמיטאג
טעלעפאן 33-11.

מעדלען פון 14—16 יאהרען ווערען צו לעטעט הענד־ארבייט נעוועהט צו געלעגענהייט 10 ח. 24.
4301

מעבעל־אייניריכטונגען
נייעסטע און מאדערנסטע סטילע, אויס פיינסטען טראקענסטעם האלץ אין גרויסען אויסוואהל.
עמפעהלט די זיין 85 יאהרען עקזיסטירענדע מעבעל־פירמא
מ. טערבעלטויב, זאוואדזקא № 5
נאראנטירטע פיר מיינע ארבייט.
— בעזיצע קיינע פיליאלען. —

Dr. med. Leyberg
קרוטקא 5 טעל. 26-50
ספעציאליסט פיר חויט, חענערישע און געשלעכטס־קראנקהייטען. עמפעענגט פון 10—1 און פון 6—8 נאכמיטאג. פרייען פון 5—6. (פיר פרייען א בעזונדער וואר־טע־צימער).
4298 1—

אפלאין
ארומנעצוויטש, בעזונדערער אנגאנג מיט פערד. שאפעס געאיגנעט צו הויס עס אין קען זמן מיט הואהנונג צו פערמיעטען. סובאלסקא שטר. 33 נאהנט גיטערס־מארק.

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארדינ. אים אספבלאט. פון רוסען־קרייז
12 זאוואדזקא 12
הויט געשלעכטס אונד חענערישע קראנק הייטען. (בעהאנדלונג מיט עהרליך־האט 606—914) ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערונג לעסטיגער הארץ, פלעקען א. ו. וו. 12—2½ 5—8 זאנטאג 11—4

א קלייד דירה
פון א שטיב און קוך 3-טען שטאק צו פערדינען, פיעטריקויער 60.
5 5

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט
דר. לטווקאוויטש
הויט חענערישע בלאטע־לערען. אונד טענער שווערע. בי סיפילים 606—914 טריפער־הייל־נג א נייע מעטהאדע) קאנסטאנטי־נער שטר. 12 נעבען זעלינס טעאטער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכט. דאמען פון 5—6.

א גרויס צימער
פארטער צו פערמיעטען, פיעטריקויער 60.
5 5

היינט מאנטאג מיט אנ־טייל פר. עמיליע אדלער די פאפולערע דראמא

האשע די יתומה

אין 4 אקטען פון י. נארדין (רעזשיסירט דורך ה' סיעראצקי).

„די גייסטער" פון חעניך איבסען. | „דער הונגער" פון יזשקעוויטש.

ראלען: חאשע—פר. אדלער, פרייד—פר. יערמאלינא־ווייסמאן, קאראלינא—פר. שושנה א. א. וולדזמיר—ה' אדלער, מאטיע שטרייכעל—ה' טימעלמאן, טראכטענבערג—ה' יעדוואב, מארק—ה' ראקאוו א. א.

טעאטער „פאריזיען"
פעטריקויער שטר. 15
נור נאך היינט מאנטאג ווערד געוועזען צום לעצטען מאל
דעטעקטיוו
שערלאק האלמס
א דעטעקטיוו־דראמא אין 8 גרויס טיילען.
מארגען דיענסטאג
די באנדע
שווארצע מאסקע
א נגבים־דראמא אין 4 גרויסע טיילען.
און נאך אנדערע בילדער.

דאנקזאגונג.
הערן זעליג שערעשעווסקי פאר זיין שפענדע פון 60 רובל פאר דעם פעראיין פון קאמאשען־מאכער־מייסטער דריקט איהר איינינסטען דאנק אויס
די פערוואלטונג.
806

פרץ הירשביין
1) מיין בוך שלבאם־פארטאם פראצאב־אויסגאבע
פרייז 1 רובל געבונדען 1.30.
2) די פוסטע כרעטשמע
א פאלקס־שטיק פרייז 75 קאפ.
הויפט־פערקויף בוכער־פארלאג
— ב. קלעצקין, ווילנא. —

Якобъ Іосифъ Гершовъ Лапсманъ
потерялъ свой паспортъ, выдан. гм. Осса, Рад. губ. Отдать въ полицію.
4296

ם
ווערען געזוכט מיטבעהערס, עס קען זיין צו מאגאזין־שרבים צענעלגיגונג
4304
29, חאחנ. 32.

2 צימער מיט קיכע
מיט שנורענצענדע 2 צימער אדער עקספרס אויף לאנגער זאפארם צו פערמיעטען, צענעלגיגונג שטר. 15 צו ערפאהרען בי גינזבורג. דער לעטקעל נעפונגס זיך פארטער אין תויך.
4051 5 4

נעגען בעלאזהונג.
שבת נאכמיטאג אין געהענדיג פון דזיעלנא ביז נאטשטיעסקע פערלוירען געגאנגען א בריילאנטען אויריינגעל. דער עהרליכער פינ־דער וועם געבעטען עס אבצוגעבען אויף דער אדרעס, וועלכע מען קען געב־תאהר ווערען אין אדמיניסטר.
4295

מעבעל פון א מאלען, אויס א שלאפ־צימער, זיי אויך א קרעדענס, שווהלע, אמאטאן, מיש, אייל־בילדער, צוליעב שבא רוזע בילינ צו פערקויפען, ווענלאנג 10 וואחנ. 3.
4297 2 1

קרעגען־נעהער און שיקטער הערען נעבראוכט בי בירנבוים, פאדזשעטשנע 9
4300

Dr. D. Grosman
ד"ר ד. גראסמאן
אויגען־ארצט
פעטריקויער 36, טעל. 28-39.
שפרעכשטונדען אין שטאנדאטאריום פון 10—12 און פון 4—7 נאכמיטאג. עמפעענגט פון קראנקע פיר אפערעצ־יאנען אויף שטענדיגע בעטען. פיר ארטע יעדען מאנטאג פון 9—10 אומזיסט.
401 183

עס
ווערד נעזוכט אין מעדכען צום שטיקען ווי אויך אייגע הערע־נעהערען בי ל. ראזענבלום נאזאטיעסקע № 15.
4302

הייל אנשטאלט
פיר
אויגענקראנקע
מיט שטענדיגע בעטען פאן
Dr. B. DONCHIN
פעטריקויער 69, טעל. 28-39.
שפרעכשטונדען אין שטנדאטאריום פון 10—12 און פון 4—7 נאכמיטאג. עמפעענגט פון קראנקע פיר אפערעצ־יאנען אויף שטענדיגע בעטען.
פיר ארטע יעדען מאנטאג פון 9—10 אומזיסט.
401 183

דר. ל. פריבולסקי
פאלדניאוא 2, טעל. 13-59.
ספעציאל־ארצט פיר הויט, חענערישע אונד האשר־קראנקהייטען עס מענער־שווערע אויף קאסמעטישע פלעקען. בעהאנדלונג נאך עהרליך האט 606-914 אהנע בערופס. שטערונג.
הייל־נג מיט עלעקטרי־ציטעט אונד חיבראציאנס־מאסאזש. שפרעכ־שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דאמען 5—6.

צאהן־ארצט
B. Liskier-Menczynska
וואהנט אלעקסאנדער שטר. 37
עק צימער שטר.
עמפעענגט פון 9 ביז 1 און פון 3 ביז 8.
12 8 4004

אדוואראט
נ. ווינבערג
77 דלוגא 77
שפרעכ. 8—11 פריה און 2—10 שבענד.
5006

א. א. אויך מיליטערוואלען און אלע ארט ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס־אנשטאלטען.

הייל אנשטאלט פיר הויט־ אונד ווענערישע קראנקהייטען
ד"ר ל. פאלק, ז. גאליץ א. סט. יעלניצקי
וואולטשאנסקא 36. טעלעפאן 14-81.
אויפגאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלצימערן אונד אלגעמיינען קראנ־קענזאלען). — טענליך אמבולאטאריש עמפאנג אונד אנפעמיטעלטער פאציענ־טען. קאנסולטאציאן 60 קאפ.
רענטגען־, ליכט־ אונד עלעקטריציטעטס־קורען.
בלוט־אונטערזוכונג בי סיפילים. עלעקטרישע גלוהליכט־בעדער.
אפארטע שטאנדען פון 8 ביז 9 אהנ פריה. 12 ביז האלב 2 אונד פון 5½ ביז 8½ אהנ אבענדס. — אם זון־ אונד פייערטאגען פון 8 ביז 10 אהנ פריה און 12 ביז האלב 2 אהנ נאכמיטאגס.
737

הייל אנשטאלט
פיר
אויגענקראנקע
מיט שטענדיגע בעטען פאן
Dr. B. DONCHIN
פעטריקויער 69, טעל. 28-39.
שפרעכשטונדען אין שטנדאטאריום פון 10—12 און פון 4—7 נאכמיטאג. עמפעענגט פון קראנקע פיר אפערעצ־יאנען אויף שטענדיגע בעטען.
פיר ארטע יעדען מאנטאג פון 9—10 אומזיסט.
401 183

דר. ל. פריבולסקי
פאלדניאוא 2, טעל. 13-59.
ספעציאל־ארצט פיר הויט, חענערישע אונד האשר־קראנקהייטען עס מענער־שווערע אויף קאסמעטישע פלעקען. בעהאנדלונג נאך עהרליך האט 606-914 אהנע בערופס. שטערונג.
הייל־נג מיט עלעקטרי־ציטעט אונד וויבראציאנס־מאסאזש. שפרעכ־שטונדען פון 9—1 אונד 4—8 פיר דא־מען 5—6.

צאהן־ארצט
B. Liskier-Menczynska
וואהנט אלעקסאנדער שטר. 37
עק צימער שטר.
עמפעענגט פון 9 ביז 1 און פון 3 ביז 8.
12 8 4004

מעבעל־אייניריכטונגען
נייעסטע און מאדערנסטע סטילע, אויס פיינסטען טראקענסטעם האלץ אין גרויסען אויסוואהל.
עמפעהלט די זיין 85 יאהרען עקזיסטירענדע מעבעל־פירמא
מ. טערבעלטויב, זאוואדזקא № 5
נאראנטירטע פיר מיינע ארבייט.
— בעזיצע קיינע פיליאלען. —

Dr. P. Grossman
דר. פ. גראסמאן
אינערע און קינדער־ קראנקהייטען
פעטריקויער 15, טעל. 21-88.
שפרעכשט. 9—10 פריה און 7—5 נעכט
2144

אפארטער־לאכאל
אויף פעטריקויער 36 נעבענאיבער דעם טויער מיט אנגרענצענדעם צימער געאייג־נעט פיר געשעפט, לאגער א. ו. וו. אין פער זאפארט צו פערמיעטהען פעטריקויער 36, צו ערפאהרען בים פעטרשלטער.

Dr. Trachtenherz
זאוואדזקא 6.
טעל. 54-76
גענ. אסמיסטענט דער „עשערפבורגער" ספעציעלען שטאדט שפיטעלע.
ספעציאל־ארצט פיר סיפילים חויט חענע־רישע קראנקהייטען אונד בעשרשחעלען בעהאנדלונג נאך עהרליך האט 606—914 הייל־נג מיט עלעקטריציטעט.
שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—8 דאמען פון 4 ביז 6. כעזאנדערע ווארטע צימער.
1467

Dr. D. Fried
ד"ר ד. פריעד
ספעציאל־ארצט פיר אינערע אונד קינדער־קראנקהייטען וואהנט יעצט ציינגלס־שטר. 45 הויז בארטש. שפרעכשטונדען פון 9—11 פריה און פון 3—6 נאכמיטאג.
טעלעפאן 33-11.

מעדלען פון 14—16 יאהרען ווערען צו לעטעט הענד־ארבייט נעוועהט צו געלעגענהייט 10 ח. 24.
4301

Dr. med. Leyberg
קרוטקא 5 טעל. 26-50
ספעציאליסט פיר הויט, חענערישע און גע־שלעכטס־קראנקהייטען. עמפעענגט פון 10—1 און פון 6—8 נאכמיטאג. פרייען פון 5—6. (פיר פרייען א בעזונדער וואר־טע־צימער).
4298 1—

אפלאין
ארומנעצוויטש, בעזונדערער אנגאנג מיט פערד. שאפעס געאיגנעט צו הויס עס אין קען זמן מיט הואהנונג צו פערמיעטען. סובאלסקא שטר. 33 נאהנט גיטערס־מארק.

ד"ר זילבערשטראם
Dr. J. Silberstrom
ארדינ. אים אספבלאט. פון רוסען־קרייז
12 זאוואדזקא 12
הויט געשלעכטס אונד חענערישע קראנק הייטען. (בעהאנדלונג מיט עהרליך־האט 606—914) ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערונג לעסטיגער הארץ, פלעקען א. ו. וו. 12—2½ 5—8 זאנטאגס 11—4

א קלייד דירה
פון א שטיב און קוך 3-טען שטאק צו פערדינען, פיעטריקויער 60.
5 5

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט
דר. לטווקאוויטש
הויט חענערישע בלאטע־לערען. אונד טענער שווערע. בי סיפילים 606—914 טריפער־הייל־נג א נייע מעטהאדע) קאנסטאנטי־נער שטר. 12 נעבען זעלינס טעאטער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכט. דאמען פון 5—6.

א גרויס צימער
פארטער צו פערמיעטען, פיעטריקויער 60.
5 5

עס
ווערד נעזוכט אין מעדכען צום שטיקען ווי אויך אייגע הערע־נעהערען בי ל. ראזענבלום נאזאטיעסקע № 15.
4302

Тип. М. Гамбурскій и Ко., Лодзь, Петр. 16.

Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскій. А. Тепенбаумъ